

KVITSEID KOMMUNE

HANDLINGSPROGRAM OG BUDSJETT

2020

ØKONOMIPLAN

2021 - 2023

Kommunestyre sitt vedtak 12.12.2019

Foto: Åse Anette Tormodsvik

INNHALD

1. INNLEIING	5
2. HANDLINGSPROGRAM 2020	7
2.1 FOKUSOMRÅDE SAMFUNNSUTVIKLING	7
2.1.1 <i>Folketalsutvikling</i>	8
2.1.2 <i>Overordna planlegging</i>	9
2.1.3 <i>Samfunnstryggleik og beredskap</i>	9
2.2 FOKUSOMRÅDE ØKONOMI	10
2.3 FOKUSOMRÅDE MEDARBEIDAR 2020	11
2.3.1 Medarbeidarar	11
2.3.3 Omstilling	11
2.3.4 Lærlingar	11
2.3.6 Heiltidskultur	11
2.3.7 HMS - Internkontroll	12
2.3.8 Nærvær på arbeidsplassen	12
2.3.9 Program og målindikator for 2020 pr. eining:	12
2.4 INTERKOMMUNALT SAMARBEID	14
2.4.1 <i>Tenestesamarbeidet</i>	14
3. BUDSJETT 2019 – ØKONOMIPLAN 2021 – 2023	15
3.1 TEKNISKE FØRESETNADER	15
3.2 DET GENERELLE INNTEKTSGRUNNLAGET	15
3.3 KONSEKVENJUSTERT BUDSJETT	16
3.4 INVESTERINGSBUDSJETTET	16
3.4.1 <i>Investeringar i 2020 - 2023 jfr. økonomiplanen</i>	16
3.5 DRIFTSBUDSJETTET	18
4. POLITIKK	19
4.1 POLITISK VERKSEMD	19
4.2 RÅDMANN OG FELLESTENESTER	19
5. SKULE OG BARNEHAGE	20
5.1 STATUS OG UTFORDRINGAR I BARNEHAGE	20
5.2 STATUS OG UTFORDRINGAR I SKULEN	21
5.2.1 <i>Grunnskulen</i>	21
5.2.2 <i>Kulturskulen</i>	22
5.2.3 <i>Vaksenopplæring</i>	22
5.3 FELLES HANDLINGSPLAN 2020 – 2023:	22
5.4 BUDSJETTILTAK	23
6. HELSE OG OMSORG	24
6.1 HANDLINGSPLAN FOR EINGANE	24
6.1.1 <i>Hovudmål og tiltak for administrasjon H/O:</i>	24
6.1.2 <i>Hovudmål og tiltak for helsetenestene:</i>	24
6.1.3 <i>Hovudmål og tiltak KOS</i>	25
6.1.4 <i>Hovudmål og tiltak heimetenestene:</i>	25
6.1.5 <i>Hovudmål og tiltak eining for funksjonshemma:</i>	26
6.1.6 <i>Hovudmål og tiltak kjøken:</i>	26
6.2 BUDSJETTILTAK	26
7. SAMFUNNSUTVIKLING OG TEKNISK DRIFT	28
7.1 SAMFUNNSUTVIKLING	28
7.2 KULTUR OG FRIVILLIGSENTRAL	29
7.3 TEKNISK DRIFT	30
7.4 INTERKOMMUNALT LANDBRUKSKONTOR	31

8. INTERKOMMUNALE EININGAR OG NAV	33
8.1 NAV.....	33
8.2 INTERKOMMUNALT PLANKONTOR.....	34
8.3 BARNEVERN	35
9. KYRKJA	37
10. KOMMUNALE AVGIFTER OG BRUKARBETALING.....	38
10.1 GEBYR PÅ VAR-OMRÅDET.....	38
10.2 ANDRE AVGIFTER OG BRUKARBETALINGAR	40
11. FOND OG GJELD	41
12. STILLINGAR.....	42
.....	42
13. KOMMUNESTYRET SITT BUDSJETTVEDTAK.....	43
14. VEDLEGG	43

1. Innleiing

Rådmannen si innleiing

Budsjettarbeidet har dei siste åra i hovudsak dreia seg om å stogge kostnadsveksten og justere driftsnivå inn på ein berekraftig kurs. Likevel har vi auka noko på stillingar som er knytt opp mot enkeltbrukarar med store hjelpebehov. Saman med andre meir eller mindre føreseielege utfordringar, gjev dette oss eit svært stramt budsjett. Utbytte frå VTK AS vert redusert i høve til budsjett for 2019, og det same gjeld skjønnsmidlane frå staten. I tillegg får vi lite kompensert for nye tenester som staten pålegg kommunen. Verst er dette for dagtilbod for heimebuande demente, der vi får dekt ca 240.000,- i rammeoverføringa, medan tilbodet er budsjettert til å koste ca 1.800.000,-

Investeringa på Kviteseid skule har vore naudsynt, men det har medført høgare lånegjeld, og dermed og meir utgifter til renter og avdrag.

Det er sett av midlar til oppgradering av uteområdet på Kviteseid skule. Arbeidet vil gjere skulen til ein meir moderne skule, tilpassa dagens krav. På same tid vert det satsa på å løfte IKT som læringsplattform, noko som er naudsynt for å gje undervisning som er tilpassa dei utfordringane som elevane vil møte i framtida.

Det er sett av midlar til oppgradering av kommunale vegar. Dette har samanheng med at vedlikehaldsetterslepet er stort, men og nye krav til vegen i samband med større og tyngre lastebilar, samt kapasitet på grøfter og stikkrenner i samband med meir ekstremvær. I 2020 må mykje av budsjettet nyttast til oppgradering av bruene, slik at vi slepp å innføre restriksjonar på storleiken på køyretøy som kan nytte vegane.

Innan for tenester for funksjonshemma er det sett av midlar til bygging av nye omsorgsbustader, i samband med fleire brukarar.

Vi veit det ligg store utfordringar framfor kommunen i året som kjem. Utfordringane knytt til effektivisering er store, og det må jobbast systematisk for å automatisere og digitalisere dei arbeidsoppgåvene der dette er mogleg.

Kommunen er ikkje beden om å take i mot fleir flyktningar.

Det er difor naturleg at tenesta knytt opp mot flyktningararbeidet vert redusert i 2020. I økonomiplanen forventar rådmannen at det ikkje er eigne tilsette som jobbar bare mot flyktningar.

Kviteseid 21.11.2019

Øystein Tveit
rådmann

2. Handlingsprogram 2020

Plan- og bygningslova gjev kommunen ei hovudrolle i arbeidet med å utvikle det einiskilde lokalsamfunn. Lova slår fast at kommunestyret kvar periode skal vedta ein kommunal planstrategi som skal dra opp viktige strategival for den kommunale planlegginga. Med grunnlag i denne strategien skal kommunen utarbeide ein kommuneplan som femnar både ein plan for arealbruken og ein samfunnsdel med eit handlingsprogram.

Vidare seier lova følgjande: ”Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.”

Med ny kommuneplan som legg opp til satsing på folketalsvekst, og spesielt i gruppa unge vaksne, er det naturleg at det budsjettet og økonomiplan også inneheld satsingar som rettar seg mot denne gruppa. I handlingsprogrammet kjem det fram at dette er prioritert, både i teksten, men og i budsjett delen. Programmet er bygd opp av eit overordna handlingsprogram som gjeld heile den kommunale verksemda og handlingsplanar for dei ulike tenestene.

2.1 Fokusområde samfunnsutvikling

Gjennom plan- og bygningslova har kommunen fått eit særleg ansvar for å ”sette mål for den fysiske, miljømessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommuner og regioner, avklare samfunnsmessige behov og oppgaver, og angi hvordan oppgavene kan løses.”

Slik skal handlingsprogrammet ikkje bare femne mål for den kommunale verksemda, men mål for den samla utviklinga av lokalsamfunnet. Eit fundamentalt grunnlag for eit livskraftig lokalsamfunnet er at tilhøva er slik at folk ynskjer å bu her. Kviteseid kommune har over tid hatt reduksjon i folketalet. Arbeidet for å snu denne utviklinga er viktig men krevjande. Det er derfor lagt inn eit mål om å stabilisere folketalet over tid. I fyrste omgang er det ikkje noko ambisiøst mål, men ut frå alderssamansetninga i kommunen krev dette ganske stor tilflytting. Slik sett synest dette som ei nøktern og realistisk målsetjing.

Overordna mål:

Kviteseid kommune skal ved målretta satsing vera eit livskraftig bygdesamfunn med gode kommunale tenester.

Resultatmål:

Ferdig med uteområdet på Kviteseid skule

Ferdig planlagt kommunale byggeområde

Nye tomter ledig på Midtsund

Nye industriområde i Brunkeberg

Stabilt folketal over tid

2.1.1 Folketalsutvikling

Ein av kommunen sine viktigaste oppgåver i tillegg til tenesteproduksjon, er å samordne sektorane si planlegging med sikte på å utvikle lokalsamfunnet. Ein grunnleggjande premis for all langsiktig planlegging av den kommunale verksemda er utviklinga av innbyggjartalet i kommunen.

Aldersgruppe	2014	2018	2019/3	2020	2023	2040	2030	2040
0-5 år	137	119				79	97	79
6-15 år	276	230				165	181	165
16-19 år	117	122				66	88	66
20-66 år	1501	1463				1078	1280	1078
67-79 år	296	316				471	421	471
80 eller eldre	170	147				258	195	258
SUM	2497	2397	2402	2400	2400	2117	2262	2117

Tabell 1: Prognose folketalsutvikling

Tabell 1 viser SSB si framskriving av folketalsutviklinga i Kviteseid basert på *låg nasjonal vekst*. Det er verdt å merke seg at den reelle folketalsutviklinga dei siste åra har vore svakare enn føresetnadane som denne prognosemodellen byggjer på. 2018 tal fram til 2040 er henta frå en ny SSB prognose laga juni 2018. Legg merke til den markante oppgangen i 2030 for gruppa 67-80+ (særleg 80+) og tilsvarande nedgang for gruppa 20-66 år.

År	Total 1.1	Fødde	Døde	Netto	Innflytting	Utflytting	Netto Flytting	Folke-tilvekst	Total Pr 31.12.
2011	2501	23	36	-13	126	115	11	-3	2 498
2012	2498	21	27	-6	133	116	17	9	2 507
2013	2507	20	35	-15	133	157	-24	-39	2 468
2014	2468	18	28	-10	105	97	8	-2	2 466
2015	2466	15	38	-23	120	115	5	-18	2 448
2016	2448	11	15	-4	59	61	-2	-6	2 442
2017	2442	17	40	-23	103	123	-20	-45	2397
2018	2397	10	12	-2	31	28	3	1	2398
2019-3									2402

Tabell 2: Endringar i folketal 2011 - 2019 (2019 =3.kvartal)

Tabell 2 viser reell utvikling siste åra. Med den samansetninga av folketalet som me har med relativt mange eldre og få i den alder som får barn, vil stabilisering av folketalet vera krevjande. Me ser i tabell 2 at me stadig har hatt netto fødselsunderskot, og at det er netto innflytting som eventuelt er det som kan føre til stabilisering eller vekst i folketalet. Når ein samstundes ser aldersgruppe utvikling i tabell 1 er det tydelig at trenden mest sannsynlig forsterkast.

Dei statlege overføringane til kommunen er styrt av kostnadsnøkkelen og folketalsutviklinga. Derfor er det slik at med den store folketalsveksten som Norge har, så må Kviteseid vekse i same takt som landet elles for at me relativt sett skal få vekst i overføringane. Under dei gjevne føresetnadane for folketalsutvikling og struktur, så er det pårekeleg at overføringane relativt sett vil bli mindre i åra framover.

2.1.2 Overordna planlegging

Korleis Kviteseid skal møte desse store utfordringane knytt til folketalsutvikling, er eit viktig strategisk spørsmål for heile den kommunale verksemda. Godt planverk er eit viktig verktøy for å ta eit samla grep om dei utfordringar kommunen står overfor. På denne bakgrunn og på bakgrunn av alle dei ulike planane som kommunen skal utarbeide, er kommunen pålagt å lage ein kommunal planstrategi. Planstrategien er eit overordna strategisk dokument som skal ta utgangspunkt i dei utfordringar kommunen står overfor og peike ut kva for eksisterande planar som skal utarbeidast.

Arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen vart ferdigstilt i 2019. Både folketal og folkehelseperspektivet er løfta fram som viktige tema.

Nedanfor er dei viktigaste hovudgrepa innan planlegging skissert.

Tiltak	Resultatindikator
<i>Utarbeide planar i tråd med vedteken planstrategi</i>	<i>Vedteke planar i tråd med strategien.</i>
<i>Ferdigstille kommunedel kulturminne</i>	<i>Plan vedteken 2020</i>
<i>Felles satsing klima og miljøplan Vest-Telemark</i>	<i>Planarbeid ferdig 2020</i>

2.1.3 Samfunnstryggleik og beredskap

Kommunen leverar sentrale tenester på svært mange område til innbyggjarane. Heile lokalsamfunnet vårt er avhengig av at den kommunale verksemda går sin gang uavhengig av uhell som skuldast teknisk svikt, menneskeskapte hendingar eller naturkatastrofar. Det er derfor viktig at kommunen har eit planverk som tek høgde for at slike hendingar kan oppstå.

Mål: *Utvikle ein robust kommuneorganisasjon som er godt i stand til å møte uføresette hendingar av ulike slag.*

Tiltak	Resultatindikator
<i>Opplæring i Cim</i>	<i>Alle kommunalt tilsette på kommunehuset må kjenne og kunne bruke CIM</i>
<i>Berdsapsøving – PLIVO Kviteseid skule</i>	<i>Ei øving i 2020</i>

Hægefjell, Foto Hamish Moore

2.2 Fokusområde Økonomi

Etter ein krevjande budsjettprosess har det ikkje lykkast å komme med et budsjettforslag som når dei økonomiske måla som vi har satt oss sjølv, unnateke sjølvkostgraden på 100 % over tid.

Tidlegare mål om netto driftsresultat > 1,75 % vert ikkje nådd i denne økonomiplanperioden. For å kunne ha eit realistisk mål på driftsresultat har rådmannen kome med framlegg om netto driftsresultat på >0%. Det er i tillegg utarbeidd nye måltal iht storleiken på disposisjonsfond og renter og avdrag. Alle måltal er i prosent av driftsinntekter.

Det er ikkje sett av nokon buffer i budsjettet. Dette gjeld heile økonomiplanperioden.

Måltal i % av driftsinntekter (Ca kr 258 mill.) Per år i perioden	Anbefalt nivå	Rådmannens forslag til måltal for Kviteseid kommune	2020	2021	2022	2023
Netto driftsresultat	1,75%*	>0%	-0,27 %	0,47 %	0,66 %	0,66 %
Disposisjonsfond	5% - 10%	5,0 %	5,83 %	5,65 %	5,66 %	5,67 %
Renter og avdrag	2% - 3%	3,0 %	3,54 %	3,82 %	3,83 %	3,73 %

Faktisk lånegjeld aukar som følgje av store investeringar på Kviteseid skule, og investeringar i utleigebustader.

Når det gjeld dei kommunale avgiftene har me full dekningsgrad slik det var lagt opp til.

Gjeldsnivået er tidligare ikkje vurdert like viktig som dei 3 andre økonomiske måla. Med dei investeringane som ligg inne i budsjettet vil lånegjelda auke langt ut over det som er økonomisk mål.

2.3 Fokusområde medarbeidar 2020

2.3.1 Medarbeidarar

Medarbeidarkapittelet skildrar kommunen som arbeidsgjevar. Kommunen sin arbeidsgjevarstrategi handlar om våre verdiar: «Respekt, profesjonalitet og evne til nyskaping».

Arbeidsgjevarstrategi er dei verdiar haldningar og verkemiddel som kommunen brukar i samhandling med dei tilsette for å nå dei mål som er sett for den kommunale verksemda.

Overordna mål for Kviteseid kommune er effektive tenester av høg kvalitet.

2.3.2 Leiarutvikling og innovasjon

Dyktige leiarar som utøver god leiing er viktig for å nå målet om tenester av høg kvalitet.

Kommunen har kontinuerleg mål om å utvikle og styrke ei heilskapleg leiing på alle tenesteområde. Leiinga har fokus på samfunnsoppdraget, medarbeidarskap og omstilling. Dette skal stimulere til ein utviklingsorientert kultur med innovasjon og meistring som drivkraft.

På leiarsamlingar fokuserast det på leiing, erfaringsdeling og refleksjon. Vi ønskjer å utvikle leiarar som meistrer rolla si og har fokus på dei daglege leiaroppgåvene. Målet er at leiarane har eit endrings- og utviklingsfokus, og engasjerer og motiverer medarbeidarar sine til å finne dei gode løysingane. Parallelt med dette vert våre leiarar utfordra til å løfte blikket, tenke heilskap og sjå moglegheiter i og utanfor organisasjonen.

Kommunen vil også i 2020 ha stor fokus på leiarutvikling for å sikre organisasjonen leiarar som på alle nivå meistrar jobben og samstundes forankrar leiingsperspektiv og leiingsprinsipp ut i organisasjonen.

Kommunen har i 2019 starta eit samarbeid med KS Konsulent om leiarutvikling i alle ledd. Denne prosessen skal i 2020 òg involvere alle leiarar med personalansvar.

Leiargruppa er, saman med resten av kommunane i Vest-Telemark og dei fleste andre i Vestfold og Telemark, med i «Ledergaloppen». Dette er ein læringsprosess i KS' regi, med fokus på strategisk innovasjons- og digitaliseringsleiing. Innbyggjarinvolvering og samskaping, og tilhøvet administrasjon og politikk er blant områda som er med i læringsprosessen. Leiargruppene i kommunane har vald ut kvar sin case å jobbe med.

Leiargruppa i Kviteseid har vald ein case på tvers av einingar og sektorar, kvalitetssystemet Compilo. Meir om Compilo og innovasjon, sjå neste punkt.

2.3.3 Innovasjon

Innovasjon er å fornye og forbetre. Det kan vera produkt, tenester, nye metodar og organiseringsprosessar.

Compilo

Dagens kvalitets- og avvikssystemet er eit svært tungrodd system som krev mange manuelle «operasjonar» i personalsystemet ephorte.

Kommunen har kjøpt inn eit nytt kvalitetssystem, Compilo, som vil forenkle tilsette sin moglegheit til m.a. å melde avvik. I tillegg vil det krevje nær oppfølging av ansvarleg på kvart av områda for å koma med forslag til og gjennomføring av tiltak, og lukke alle avvik.

Arbeidet med Compilo starta i år og jf. framdriftsplanen med full innføring innan 1. april 2020.

Heiltidskultur

Eit anna innovasjonsområde er heiltidskultur, som krev organisasjonsendring. Utviklings- og analyseverktøy er viktig for gode innovasjonsprosessar (risikoanalyse).

Døme på gevinst med å jobbe for heiltidskultur:

Effektmål:

- betre tenestekvalitet
- meir effektive tenester
- betre arbeidsmiljø
- betre rekruttering
- auka kompetanse
- auka nærvær

Resultatmål:

- auka heiltidsandel
- auka gj.sn stillingsstorleik
- redusert ufrivillig deltid
- fleire heiltidsutlysingar
- mindre vikarbruk
- færre vakansar i turnus

Sjå pkt. 2.3.7 Heiltidskultur.

Digitalisering og samarbeid

Personalforum i Vest-Telemark har sett digitalisering på personalområdet på agendaen. Tanken er å finne område for å samarbeide på tvers av kommunegrensene, for å gjere ting enklare, meir effektivt der det er raske, einskaplege svar. Det trengst meir tid til å jobbe på med andre saker personalfeltet.

Forumet skal m.a. sjå på kva som er utvikling på personalområdet frametter, kva kan bli meir digitalisert m.m.

2.3.4 Omstilling

Kommunen ønskjer å ha sterkare fokus på organisasjonsstruktur og organisasjonskultur for å kunne møte framtidige utfordringar. Evne og kraft til omstilling både på individ- og systemnivå må styrkast for å oppnå ønskt effekt. Serviceinnstilling og innbyggjarorientering skal prege organisasjonen i alle ledd.

2.3.5 Lærlingar

Kommunen har politisk vedtak om tre lærlingar kvart år og har som ambisjon å tilby ei målretta lærlingordning som medverkar til at lærlingar får fullført utdanning og tek fagbrev.

To nye lærlingar starta opp i august. Dette er lærlingar innan helsefag og barn og ungdomsarbeid. Lærlingperioden er ferdig august 2022.

2.3.6 Likestilling og mangfald

Kviteseid kommune skal føre ein arbeidsgjevarpolitikk som fremjar moglegheit for arbeid, lønn og utvikling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion.

I vår kommune set likestillingslova, diskrimineringslova og kommuneplanen overordna rammer for likestillingsarbeidet.

2.3.7 Heiltidskultur

Den viktigaste innsatsen for å oppnå heiltidskultur handlar om å skape ein berekraftig sektor og sikre innbyggjarane kvalitet og betre arbeidsmiljø og tilstrekkeleg kompetanse i tenestene. Dette er ein vesentleg faktor for å løyse samfunnsoppgåvene. I tillegg vil det vera avgjerande for å vera attraktiv som arbeidsgjevar.

Å organisere kommunal sektor med tilsette i heile stillingar vil krevje ei grunnleggjande organisasjonsendring når det gjeld arbeidstidsordningar og haldningar.

Sjå pkt. 2.3.3 Innovasjon.

2.3.8 HMS - Internkontroll

Det er eit kontinuerleg mål å arbeide strukturert med HMS når det gjeld mål, rapportering og oppfølging.

HMS-måla må vera tydelege i den einskilde eining og vera godt kjend for alle medarbeidarar som arbeider der, både fast tilsette og vikarar. HMS må vera på dagsorden på personalmøte. Det er den einskilde leiar som har ansvaret for at tiltak vert gjennomført. Einingane rapporterer på måla i tertialrapporter og årsmelding.

AMU representantane si rolle skal vera tydeleg gjennom utarbeiding av oppdaterte mål og retningslinjer. Gjennom dette blir AMU ein viktig arena for arbeid med nærvær og helsefremjande arbeidsplassutvikling.

Det er forventningar om at medarbeidarar på alle nivå melder frå om HMS avvik og at leiarar handterer, følgjer opp og lukkar avvik. Heile organisasjonen må få ei lik forståing for dette.

Kommunen har ønskje om å bruke Compilo kvalitets-/ avvikssystem som er eit levande elektronisk system der alle tilsette kan gå inn og melde avvik, ansvarlege leiarar skal lukke avvik og med ein kontrollfunksjon for øvste leiar.

2.3.9 Nærvær på arbeidsplassen

Kviteseid kommune sitt mål på nærvær er 95 % ved utgangen av 2020.

Det skal vera fokus på nærvær og helsefremjande arbeidsplassutvikling. Det er viktig for å realisere kommunen sin arbeidsgjevarpolitikk og dei verdiar det blir lagt vekt på.

Eit av måla er å auke kompetanse og fokus i organisasjonen på helsefremjande leiing og utvikling av helsefremjande arbeidsplassar. Helsefremjande leiing handlar om menneske, om å motivere, inspirere og å leggja til rette for å nå resultat saman. Leiing tyder å handtere menneske og om korleis vi ser på arbeidsoppgåvene våre og kvarandre. Leiaropplæringa i kommunen må ha som mål å sette leiarar på alle nivå i stand til å meistre oppgåvene sine. Opplæringa skal og ha fokus på å fremja helse og førebyggje helseproblem relatert til arbeidet eller arbeidsmiljøet.

Det vil bli sett ekstra fokus på einingar/avdelingar i heile kommunen som har utfordringar med høgt sjukefråvær eller der ein i periodar har auka fråvær. Desse vil bli følgd opp.

Leiarar må ta «Den nødvendige samtala» for å vidareutvikle ein kultur der arbeidsmiljøet og auka kvalitet på tenestene er i fokus.

2.3.10 Program og målindikator for 2020 pr. eining:

Mål	Tiltak	Ansvar
Systematisk HMS-arbeid	Gjennomføre årlege medarbeidersamtaler med dei fast tilsette i kvar eining	Leiar med personalansvar på kvart nivå (einingsleiar, kommunalsjef/ økonomisjef, personalsjef, rådmann)
Systematisk HMS-arbeid	Oppfølging av sjukemeldte i samsvar med prosedyre i HMS-systemet. Redusere det totale sjukefråværet i høve til 2019	Einingsleiar (leiar med personalansvar på kvart nivå). Ved behov saman med personalsjef
Systematisk HMS-arbeid	Oppretthalde ein tett og god dialog med dei tilsette	Einingsleiar (leiar med personalansvar på kvart nivå)
Systematisk HMS-arbeid	Gjennomføre min. 2 personalmøte pr. år	Leiar med personalansvar på kvart nivå
Systematisk HMS-arbeid	Oppfølging av handlingsplan IA	Leiar med personalansvar på kvart nivå
Systematisk HMS-arbeid	Verneombod og leiarar utan grunnkurs i HMS, skal gjennomføre dette	Leiar med personalansvar på kvart nivå
Systematisk HMS-arbeid	Vernerundar og oppfølging av ev. avvik	Leiar med personalansvar på kvart nivå og lokalt verneombod
Systematisk HMS-arbeid	Lukke alle HMS-avvik	Leiar med personalansvar på kvart nivå
Systematisk HMS-arbeid	Gjennomføring av målretta lovpålagte helseundersøkingar i samarbeid med Bedriftshelsen AS	Personalsjef/einingsleiar
Systematisk HMS-arbeid	Gjennomføring av helsetest av teknisk personell ved behov i samarbeid med Bedriftshelsen AS	Kommunalsjef
Systematisk HMS-arbeid	Naudsynte opplæring for å førebyggje sjukefråvær jf. HMS-plan for 2020 i samarbeid med Bedriftshelsen AS. Søkje ekspertbistand frå NAV ved behov	Personalsjef/einingsleiar
Systematisk HMS-arbeid	Full innføring av Compilo kvalitetssystem	Personal, leiarar, leiargruppa

2.4 Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid er avgjerande for at Kviteseid kommune skal makte å tilby alle dei tenestene som staten krev at ein kommune skal levere. Innafor samfunnsutvikling er samarbeidet svært viktig for at Vest-Telemark skal få lyfte fram sine utfordringar for regionale og statlege styresmakter. Revisjonar og erfaring frå budsjettprosessar viser at det er eit potensiale for å utvikle rutinar for å styre våre interkommunale selskap på ein betre måte.

Mål: Medverke aktivt til å utvikle Kviteseid som eit livskraftig bygdesamfunn gjennom samhandling med dei andre kommunane. Etablere like system og rutinar i alle kommunane i regionen.

Tiltak	Resultatindikator
<i>Delta aktivt i Vest-Telemarkrådet med tilhøyrande samarbeidsprosjekt innafor dei rammer som økonomiplan og handlingsprogram dreg opp for perioden</i>	<i>Gjennomførte prosjekt der Kviteseid deltek.</i>
<i>Utvide samarbeid med Nissedal kommune innanfor rekneskap</i>	<i>Nissedal fører rekneskap for Kviteseid kommune</i>
<i>Gjennomføre nye innkjøp av IKT-system i fellesskap i regionen.</i>	<i>Alle kommunane etablerer like system</i>

2.4.1 Tenestesamarbeidet

Tenestesamarbeidet er den del av samarbeidet som går direkte på utføring av lovpålagte tenester som barnevern, brannvern, renovasjon, pedagogisk psykologisk teneste, plankontor, landbrukskontor m.m. Få kommunar har så omfattande samarbeid som oss. Me har fått utvikla eit kvalitativt godt tilbod til innbyggjarane gjennom dette samarbeidet. På ei anna side er det krevjande å gje kommunestyret like god styringsinformasjon på desse områda som på dei fullkommunale tenestene. Arbeidet med å utvikle denne styringsdialogen blir derfor viktig.

Mål:

- **Vidareutvikle dei etablerte samarbeidsinstitusjonane med sikte på å gje eit godt lokalt tenestetilbod**

Tiltak	Resultatindikator
<i>Synleggjere kommunen si eigarrolle i andre selskap</i>	<i>Eigarskapsmelding til kommunestyret</i>
<i>Oppdatere selskapsavtalene for våre sentrale interkommunale selskap med sikte på å etablere god styringsdialog mellom primærkommune og selskap</i>	<i>Nye avtaler godkjent av kommunestyret.</i>

3. Budsjett 2020 – økonomiplan 2021 – 2023

3.1 Tekniske føresetnader

Budsjettet 2020 byggjer på budsjett frå 2019, oppdaterte føresetnader, naudsynnte konsekvensar, samt statsbudsjettet for 2020.

Alle opplysningar er oppdaterte pr. 31. oktober, så langt råd er.

I boksen nedanfor er det gjeve eit oversyn over dei viktigaste tekniske føresetnadene som er gjort.

- Kostnadsauken frå 2019 til 2020, ofte kalla deflatoren, er berekna til 3,1 %. Han er sett saman av eit anslag på lønsvekst og prisvekst.
- Pensjonskostnaden for medlemmer i KLP er på 20,11 % for lærarar i SPK på 11,29%
- Korreksjonar i rammetilskotet
- Auka forsikringspremie (15%)
- Auka avdrag og renteutgifter (ca 18%)
- Lønsvekt (ca 4%)

3.2 Det generelle inntektsgrunlaget

Skatteinngangen i 2019 nasjonalt er oppjustert til 169,02 mrd. kroner. Lokalt har vi i 2019 hatt skatteinngang som er lågare enn nasjonalt budsjetterte tal. For 2020 har vi lagt inn ein reduksjon på ca 3 %. For 2020 er det budsjettert med ein skatteinngang på 63,542 mill kr.

Rammetilskotet går fram av forslag til statsbudsjettet for 2020. Vi nyttar KS sin berekningsmodell for berekning av samla rammetilskot (inkl. skatt) den er tilpassa dei lokale forholda (t.d. synkande innbyggjartall og endringar i kostnadsnøkkelen p.g.a. av demografien som er annleis (dårligare) hos oss enn for gjennomsnitt av kommunane. Kviteseid sin vekst i frie inntekter er berekna til 2,2% frå 2019 til 2020 som er likt med gjennomsnittet av det kommunale Noreg. Veksten i frie inntekter er lågare enn berekna kostnadsvekst (3,1%) Kviteseid får 1,0 mill. i skjønntilskot i 2020. Dette tilskotet ligg i samla sum rammetilskot inkl. skatt som for 2020 er berekna til kr 163,836 mill. (2019: kr 158,100mill).

Det er framleis uvisse rundt skattlegging av linjenett og kraftverk. Frå 2019 falt eigedomsskatt for verk bort. Ein overgangsordning som skal gjelde i 7 år skal kompensere for bortfall av inntekter frå verk og bruk utenom linjenett og kraftverk. Linjenett og kraftverk blei frå 2019 ei eige beskatningsgruppe etter eigedomsskatteloven.

Rentenivået er framleis lågt.

3.3 Konsekvensjustert budsjett

Budsjettet er utarbeidd på den måten at det fyrst er gjort ein gjennomgang av budsjettet for alle einingane med sikte på å oppdatere tala til det kostnadsnivået som gjeld for 2020. Dette kallar me konsekvensjustert budsjett og det viser kva det kostar å vidareføre gjeldande driftsnivå. Det er lagt inn reelle tal for ordinære driftskostnader og løn til dei stillingane som einingane disponerer. Det er dermed tal for faktisk lønsvekst som blir lagt inn og ikkje teoretisk berekna tal.

Dei tiltaka som rådmannen prioriterer er lagt inn og kjem fram einingsvis etter tiltaka frå gjeldande økonomiplan. Blant desse tiltaka er det og lagt inn aktive innsparingstiltak og korrigeringar i høve til nokon få men viktige nye tiltak.

Heilt til slutt i budsjettdokumentet kjem det fram tiltak som er lyfta fram, men som ikkje er teke inn i rådmannen sitt budsjettframlegg.

3.4 Investeringsbudsjettet

Investeringsnivået vert redusert frå 2019 til 2020 og vert ytterlegare redusert ut i planperioden.

Investeringsbudsjettet for 2020 er finansiert med både låneopptak, sal av tomter, overføring frå drift, bruk av fond og momskompensasjon på investeringar.

3.4.1 Investeringar i 2020 - 2023 jfr. økonomiplanen

Kviteseid skule opprusting uteområde – kr 4,5 mill. er sett av til oppgradering av uteområde ved Kviteseid skule, prosjektet skal vera ferdigstilt i løpet av året.

Opprusting av kommunale vegar – kr 2,5 mill. til dette prosjektet i 2020 og framover i planperioden kvart år.

Utviding av brannstasjon etter krav frå dsb – kr1 mill. er sett av till brannstasjonen etter krav frå dsb.

IKT infrastruktur – kr 0,5 mill. i 2020 og kr 0,5 mill. kvart år framover i planperioden

Kommunalt tilskot til utviding av næringshagen – kr 2 mill. er satt av i 2020

Nye bustader Lundenjordet – kr 11 943 mill. i 2020

Tilrettelegging nye bustadområde – kr 2 mill. i 2020 og kr 4 mill. i 2021

Saneringsplan Vrådal – kr 3,5 mill. i 2020 og kr 2,5 mill. i 2021, 2022 og 2023

Morgedal RA - kr 0,5 mill. i 2020 og kr 5 mill. i 2021

Høgvoll VA – kr 2 mill. i 2020

Nye/Rehab. Pumoestasjonar (avløp) – kr 0,250 mill. i 2020 og kvart år i planperioden.

Investeringar etter plan Kviteseid sokn – kr 1 mill. i 2020 og kvart år i planperioden

Rehabilitering VA Kvitsund – kr 2,3 mill. i 2020

Framover i planperioden:

I tillegg til dei nemnde prosjekta her er det tiltak lagt inn lenger ut i planperioden (blant anna fasade kommunehuset (2021), nytt bygg KOS inkl. vaskeri og fysioterapi (2021) og ombygging av personalrom (2021)

Eigenkapital inskot i KLP – berekna til kr 0,715 mill. i 2020 og framover

Låneramma startlån – kr 0,75 mill. i 2020 og framover

Låneramma til investeringar – Er berekna i 2020 til kr 24 605 mill. i 2021 til kr 11 032 mill. i 2022 til kr 9 400 mill. og 2022 til kr 10 450 mill. I heile planperioden 2020-2023 er låneramma berekna til 55 487 mill.

3.5 Driftsbudsjettet

Hovudtal

Budsjett for 2019 hadde ei netto ramme til bruk i drift på kr 165,6mill. (2.revisjon). Det budsjettet som nå blir lagt fram for 2020 har ei netto driftsramme på 166,0 mill. etter rådmannens framlegg. Satsing på IKT i skule og barnehage, samtidig med ombygging av Kviteseid skule, vintervedlikehald av vegar, auka barneverns- og psykiatrigifter (knytt til enkelt tiltak) er noko av forklaring til denne auken.

Forventa netto driftsresultat for 2020 er på kr -702 696,- . I prosent av brutto driftsinntekter blir det -0,27%. I planperioden er det prognostisert driftsresultat frå 2021 til 2023 mellom 0,2% til 0,6%. Kviteseid har tidlegare hatt som mål å ha eit netto driftsresultat på 1,75%, vi ser at for å få eit meir realistisk mål i planperioden vil det vere eit mål å ligge over 0%.

Utfordringar for budsjettarbeidet

Frie inntekter stig med 2,2 % i 2020. Dette er lågare enn deflatoren på 3,1 % (forventa prisstigning). Forventa nullvekst eller nedgang i innbyggartall og forverring i demografien fører til at Kviteseid ikkje kan forvente ei betring på inntektssida (rammetilskot).

For å balansere drifta i det framlagte budsjettet foreslår rådmann å bruke disposisjonsfond med til saman kr 4 153 000,- i 2020 og kr 500 000,- i 2021 samla kr 4 653 000,- frå 2020 til 2023. Bruken i 2020 er knytt til tilskot utviding av næringshagen, utbygging av fiber (for å utløyse eit tilskot på om lag kr 1,5 mill.) og generell saldering av driftsbudsjettet 2020.

Vedlagt stillingsoversikt viser at det vedtekne budsjettet for 2020 fører til ei reduksjon på 3,78 årsverk. Det er framleis lite rom for større vedlikehaldsoppgåver på bygg, men ein prøver å bruke tilgjengeleg ressursar på best mogleg måte.

Finansiering av investeringane

Investeringane er i hovudsak finansiert etter følgjande prioritering:

- Inntekter som følgjer investeringane (Mva komp, salsinntekter.)
- Låneopptak.
- Overføring frå drift (bare til finansiering av KLP eigenkapitaltilskot)

Brukarbetalingar

Husleiga auka stort sett med konsumprisindeksen. Andre endringar følgjer bare prisstigning og endringar av lovbestemte satsar. Når det gjeld vatn, avløp, feiing og renovasjon gjeld prinsippa om full brukarfinansiering. Normalgebyret (vatn, kloakk, feiing og renovasjon) for hushaldning som er knytt til kommunalt vatn og kloakk går opp med 0,6 % i høve til 2019 medan slamgebyret går ned med 3 %.

4. Politikk

4.1 Politisk verksemd

Tilrettelegging for god politisk styring av den kommunale verksemda er eit kontinuerleg fokusområde. Det gjeld også for dei interkommunale selskapa og tenestene.

I 2020 er målet å auke talet på sjåarar av kommunestyremøte, som vert direktesendt på Web. For innbyggjarane gir dette høve til å delta meir aktivt i det som skjer i kommunestyresalen.

Talet på kommunestyremedlemmar vert redusert frå 21 til 17 frå neste kommunestyreperiode.

Hovudutvala frå førre periode er lagt ned, men det skal opprettast eit nytt hovudutval. Det vert viktig for administrasjonen å finne gode saker til det nye utvalet.

Dette vil føre til ein gjennomgang av delegasjonsreglementet.

Politikarar har også behov for opplæring. Det må gjennomførast opplæring av nye politikararar etter valet i 2019.

4.2 Rådmann og fellestenester

Status og utfordringar

Kviteseid kommune har ein liten administrasjon. Få tilsette må løyse mange av dei same oppgåvene som i ein stor organisasjon. Det er ei krevjande utfordring, ikkje minst no når me i løpet av eit års tid har bytta ut nesten halvparten av dei kommunale leiarane. I tillegg til å yte tenester til kommunen sin eigne einingar leverar me økonomitenester både til PP-tenesta og kyrkja. Gode system og effektiv drift er naudsynt for å klare dette. Betre økonomistyring, oppgradering av IKT-systema og vidareutvikling HMS-systemet og andre personalrutinar blir viktig i året som kjem.

Mål: *Utvikle robuste og effektive støttetjenester til beste for innbyggjarar og tilsette slik at kommunen har ein effektiv og veldriven kommuneorganisasjon.*

Handlingsplan:

Tiltak	Resultatindikator
<i>Gjennomføre opplæring i økonomi og økonomisystem for einingsleiarane</i>	<i>Opplæring gjennomført</i>
<i>Følgje opp IKT-strategien for regionen med særleg vekt på skule og helse</i>	<i>Etablere eit fungerande IKT-system for skulen. Gjere helsetenestene i stand til å kommunisere elektronisk med andre</i>
<i>Følgje opp felles arbeid i regionen med vidareutvikling av vår web-side</i>	<i>Levande heimeside, med oppdatert informasjon</i>
<i>Lage gode overgangsordningar for flyktingar som skal ut i arbeid.</i>	<i>Talet på flyktingar i ordinært arbeid</i>

5. Skule og barnehage

Skule- og barnehagesektoren i Kviteseid kommune leverar og organiserer desse tenestene:

- Barnehage 1-5 år
- Grunnskule for barn 6-16 år
- Kulturskule for barn 6-18 år (samt tilbod til vaksne dersom kapasitet)
- SFO for elevar i 1-4 klasse
- Vaksenopplæring/grunnskule for elevar med rett og/eller plikt

5.1 Status og utfordringar i barnehage

Fakta om barnehagane hausten 2019:

Namn på eining	Tal på barn	Plassar*	Ledige plassar**	Tal på tilsette
Kviteseid barnehage	46	59	0	15
Brunkeberg barnehage	30	46	2	11
Straumsnes barnehage	9	14	4	6

*Talet syner at barn under tre år tel som to plassar.

** Medio oktober. Taler syner ledig kapasitet på full plass (5 dagar).

Barnehagane i Kviteseid og Brunkeberg har godt som fullt. Familiar som til hovudopptaket har Kviteseid barnehage som fyrsteønske, kan bli tildelt plass i Brunkeberg. Alle som søkte til hovudopptaket fekk tilbod om plass. Vi ser at Straumsnes barnehage har god kapasitet, slik at Kviteseid kommune sett under eitt har god barnehagekapasitet.

Rammeplanen har status som forskrift (lov) og er forpliktande for barnehagane. Rammeplanen fortel kva som skal vera innhaldet i barnehagen. Rammeplanen som kom hausten 2017, set tydelegare krav til barnehagane m.a. på områda mangfald, helse, språkarbeid og overgang til skule og SFO. Den presiserer ansvaret for å førebygge, stoppe og følgje opp arbeidet med mobbing i barnehagane, og har auka merksemd på dei minste barna. Barnehagane følgjer opp dette på fleire måtar. Eit døme er ved å ha utarbeida ein plan for overgang barnehage - skule. Denne finn du på heimesidene til Kviteseid kommune.

Kjelde: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

I Vest-Telemark samarbeider vi regionalt om kompetanseheving i barnehagane. Vi arrangerer ein planleggingsdag og to styrarsamlingar felles i Vest-Telemark årleg. Tema framover er i tråd med implementering av rammeplanen og satsinga «Inkluderande barnehage- og skulemiljø».

I tillegg samarbeider dei seks Vest-Telemark kommunane om rettleiing av nyutdanna. Dette er eit program som går over to år og gjeld nyutdanna barnehagelærarar. Programmet er i tråd med [rettleiaren frå utdanningsdirektoratet](#). Dersom du klikkar deg inn på denne og ser under «Eksempel», finn du at Vest-Telemark er trekt fram som eit godt døme på korleis rettleiing kan organiserast. Dessverre har ikkje Kviteseid kommune sjølv tilsette barnehagelærarar med rettleiarkompetanse. Det er eit ynskje at vi kan utdanne dette, og at programmet kan få betre rammevilkår og tryggare finansiering enn vi har klart å gje det til nå.

Barnehagane i Kviteseid har i fleire år jobba med «Språkløyper». Dette er kompetansehevingspakker utarbeida av Lese- og skrivesenteret ved Universitetet i Stavanger. Kompetansehevinga gjeld heile personalgruppa og

aukar personalet sin kompetanse til å systematisk stimulere og overvake barna si språkutvikling. Frå hausten 2019 legg vi til rette for at IKT også kan brukast inn i dette arbeidet. Dei tilsette i barnehagane har fått utdelt ipad til pedagogisk bruk saman med barna. I tillegg har kvar av barnehagane fått ei digital tavle, og nettilgangen i barnehagane har blitt utbetra. Personalet er i gang med opplæring både på pedagogisk bruk av ipad og tavle.

I Rammeplanen står det følgjande, som vi jobbar etter:

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.»

Døme frå utdanningsdirektoratet på bruk av digitale verktøy i barnehagen (Film): [På skattejakt med digitale verktøy](#)

Foto: Interaktiv

5.2 Status og utfordringar i skulen

5.2.1 Grunnskulen

Tal på elevar førre og inneverande skuleår:

	<i>Straumsnes oppvekstsenter (1.- 4. trinn)</i>	<i>Brunkeberg oppvekstsenter (1.- 4. trinn)</i>	<i>Kviteseid skule (1.-10. trinn)</i>	<i>Total</i>
<i>Haust 2018</i>	9	31	178	218
<i>Haust 2019</i>	9	32	189	230

Kjelde: GSI og VISMA

I tråd med handlingsprogram for 2019, har skulane i Kviteseid jobba med ein strategi for digitalisering, som skal føre til at vi når måla om digital kompetanse i fagfornyinga.

Digital kompetanse er ein av fem grunnleggjande ferdigheter i skulen, og skal derfor arbeidast med i alle fag. Vi har nå kome langt på veg med utsyr, program og trådlaust nett. Vi er i gang med implementering og opplæring og dette vil halde fram i 2020, då vi flyttar inn i nye lokale med 5.-10. trinn på Kviteseid skule.

Utdanningsdirektoratet skildrar på ein god måte kva digitale kompetanse vil seie:

«Digitale ferdigheter vil si å innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, og å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Det innebærer å kunne bruke digitale ressurser hensiktsmessig og

forsvarlig for å løse praktiske oppgaver. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk.

Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring. Den digitale utviklingen har endret mange av premissene for lesing, skriving, regning og muntlige uttrykksformer. Derfor er digitale ferdigheter en naturlig del av grunnlaget for læringsarbeid både i og på tvers av faglige emner. Dette gir muligheter for nye og endrede læringsprosesser og arbeidsmetoder, men stiller også økte krav til dømmekraft.

Digitale ferdigheter utvikles gjennom å bruke digitale ressurser. Det innebærer å benytte digitale ressurser til å tilegne seg faglig kunnskap og til å uttrykke egen kompetanse. I dette ligger det også en økende grad av selvstendighet og dømmekraft i valg og bruk av digitale ressurser.»

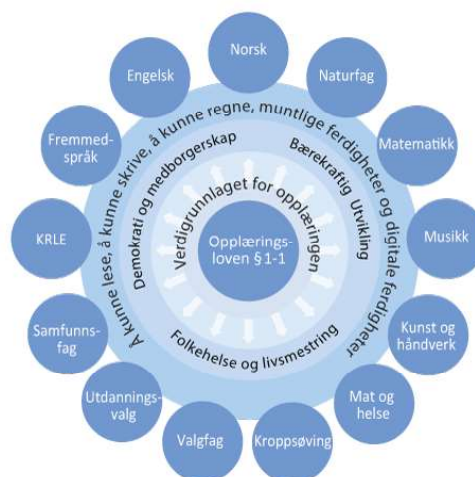
Kjelde: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/grunnleggende-ferdigheter/digitale-ferdigheter-rammeverk/>

I samarbeid med dei andre kommunane i Vest-Telemark har Kviteseid kommune fått ny leverandør av læringsplattform, Skooler, og skuleadministrativt system, Visma flyt skule. Dette gjev oss mange fleire moglegheiter m.a. for kommunikasjon med heimen, enn systema vi hadde før gjorde. Vi er i gang med å implementere Skooler og Visma flyt skule, og vil halde fram med å ta i bruk fleire funksjonalitetar i 2020.

Frå hausten 2020 blir nye, reviderte læreplanar av Kunnskapsløftet tatt i bruk i skulen. Dette tyder at innhaldet i faga blir nytt. Krittisk tenking og refleksjon blir ein viktig del av det elevane skal lære i skulen. Det er fleire grunnar til at faga blir fornya. Den eine grunnen er at samfunnet endrar seg med ny teknologi, ny kinnskap og nye utfordringar. Den andre er at elevane skal få meir tid til djupnelæring. Ein tredje grunn er at det skal bli betre samheng mellom faga og mellom dei ulike delane av læreplanverket.

Kjelde: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/nye-lareplaner-i-skolen/>

Skulane i Kviteseid vil i åra framover jobbe med å implementere endringane i læreplanen, og sette dette i samheng med arbeid vi allereie er i gang med og måtar vi jobbar med i dag.

Illustrasjon av fagfornyinga.

5.2.2 Felles satsingsområde for skule og barnehage

Alle skulane og barnehagane i Vest-Telemark deltek i pulje 3 av den nasjonale satsinga «Inkluderande barnehage- og skulemiljø». Satsinga er samlingsbasert og avsluttast våren 2021. Satsinga gjev økonomiske midlar til ei 20 % stilling for ressursperson i barnehage, og ei 20 % stilling for ressursperson på skule. På barnehagesida er ressurspersonfunksjonen lagt til fagleiar ved Straumsnes barnehage. På skulesida er ressurspersonfunksjonen lagt til sosiallærer ved Kviteseid skule. Sjølv om ressurspersonfunksjonen er tillagt ulike einingar, skal deltaking i satsinga kome alle skulane og barnehagane til gode. I samband med satsinga, er det organisert felles nettverk for alle ressurspersonane i Vest-Telemark. Dette er leia av Læringsmiljøseneteret.

Hovudmålsettinga vår er:

- Barnehagen skal ha høg kvalitet som fremjar trivsel, leik og læring
- Elevar skal ha eit godt og inkluderande læringsmiljø
- Auke skulane og barnehagane i Vest-Telemark sin kompetanse til å fremje gode og trygge skule- og barnehagemiljø

Dersom du vil lese heile planen vår, finn du denne på heimesidene til Kviteseid kommune.

Her kan du lese meir om satsinga, om du ynskjer det: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/tilbud-om-kompetanseutvikling-miljo-og-mobbing/>

5.2.3 Kulturskulen

Kulturskulen har inneverande skuleår 90 elevar og tilbodet er innan områda musikk og dans. Dirigentar for Kviteseid Hornmusikk er tilsette i kulturskulen.

Det er 7 tilsette som samla har ein stillingsressurs på 2,7 årsverk, inkludert kulturskulerektor. For å dekke ei breidde i tilbodet er stillingane små, og alle lærarane har fleire arbeidstilhøve.

Kulturskulerektor fullførte våren 2019 « Jus for skuleleiarar» som bygger vidare på rektorutdanninga ved BI, «Leiarskap og omstilling i skulen».

Inneverande skuleår er det også ein tilsett i kulturskulen som har fullført vidareutdanninga «Musikk 1. – 10.». Kulturskulen nasjonalt er i omstilling, og det blir større krav til pedagogisk kompetanse og kompetanse i gruppeundervisning. Vidareutdanning for tilsette i kulturskulen er underlagt same vilkår som for lærarane i skulen.

5.2.3 Vaksenopplæring

Vaksenopplæring omfattar å gje undervisning i norsk og samfunnsfag til dei som i fylgje introduksjonslova har rett og/eller plikt på det. Kviteseid kjøper denne tenesta av Seljord kommune. Vi har for tida sju elevar ved vaksenopplæringa i Seljord.

5.3 Felles handlingsplan 2020 – 2022:

Område	Tiltak
Inkluderande barnehage og skulemiljø	Barnehage og skule: -Delta i den nasjonale satsinga «Inkluderande barnehage- og skulemiljø» saman med dei andre kommunane i Vest-Telemark. -Delta i interkommunalt nettverk for ressurspersonane i satsinga.
Bruk av digitale verktøy	Barnehage: -Implementere «Strategiplan for digitalisering av oppvekstsektoren» i Kviteseid kommune -Vidareføre kompetansen på språk og språkutvikling frå «Språkløyper» inn i den digitale satsinga -Ta i bruk moglegheitene som ligg i administrasjonssystemet Visma flyt barnehage Skule: -Implementere «Strategiplan for digitalisering av oppvekstsektoren» i Kviteseid kommune -Vidareføre kompetansen på språk og språkutvikling frå «Språkløyper» inn i den digitale satsinga -Ta i bruk moglegheitene som ligg i administrasjonssystemet Visma flyt skule og læringsplattforma Skooler Kulturskulen: -Innføre bruk av administrasjonssystem for kulturskulen
Kompetanseheving	Barnehage: -Barnehageeigar tilbyr tilsette i barnehagane kompetanseheving i tråd med revidert nasjonal strategi for kompetanse i barnehagane. Det skal særleg oppmodast til utdanning innanfor rettleiing. -Deltek i samarbeidet i Vest-Telemark om ein felles planleggingsdag og to styrarsamlingar i regionen i året -Kompetanseheving i pedagogisk bruk av IKT Skule: -Skuleeigar tilbyr kompetanseheving for lærarane i tråd med kravet i nasjonale føringar og skulane sine behov -Delta i relevante nettverk for ulike faggrupper. T.d. innanfor feltet spesialpedagogikk og rådgjeving. -Skulebasert kompetanseheving knytt til fagfornyninga og digitale kompetanse Kulturskulen: -Kulturskuletilsette deltek på kulturskuledagane i regi av Norsk kulturskuleråd -Tilsette får tilbod om vidareutdanning
Organisasjonsutvikling	-Det skal leggjast til rette for at tilsette i leiarstillingar på oppvekstsektoren kan ta leiarutdanning -Arbeide for at oppvekstmøta (alle leiarane på sektoren) bidreg til fagleg utvikling -Delta på relevante kurs i leiing Kulturskulen: -Lage ny lokal læreplan med fagplanar der noverande vedtekter blir justert og implementert -Uvikle meir samarbeid med grunnskulen og SFO
Brukarmedverknad	Barnehage: -Gjennomføre brukarundersøking i barnehagane annakvart år. Neste gong i 2020 Skule: -Legge til rette for eit aktivt elevråd med reel medverknad i skulekvardagen -Innføre skulemiljøundersøkinga «Spekter»

5.4 Budsjett-tiltak

Nytt uteområdet på Kviteseid skule

Reduksjon i 100 % lærarstilling ved Kviteseid skule frå 01.08.20 som følgje av reduksjon i tal på klasser. Frå hausten 2020 vil det vera ei klasse per trinn på alle trinn.

Reduksjon i 40% undervisningsstilling ved Straumsnes oppvekstsenter frå 01.08.20 som følgje av nedgang i elevtal.

Reduksjon i 30 % spesialpedagog i barnehage i 2020.

Nedlegging av 1.-4. trinn ved Straumsnes og Brunkeberg oppvekstsenter frå 01.08.21.

Investering i uteområdet på Kviteseid skule til 4,5 mill.

5.5 Biblioteket

Det har kome utstyr for sjølvbetjening på biblioteket, og det er eit mål at dette kjem meir i bruk. På sikt ynskjer ein at det då bli høve til å låne bøker, også utanom opningstid. Det er også eit mål for biblioteket å auke bruken av dei digitale ressursane og arbeide for at biblioteket i aukande grad blir ein møtestad.

Med meirope bibliotek, som kjem mot slutten av 2019, vil biblioteket satse på auka bruk av biblioteket som møterom og til kveldsaktivitetar.

Ein ynskjer å sjå på måtar å gjere biblioteket tilgjengeleg for heile kommunen, t.d. gjennom «bibliotek i butikk» eller «mikrobibliotek».

6. Helse og omsorg

Status og utfordringar

Helse og omsorg i Kviteseid gjev tenester på mange ulike nivå og til mange ulike brukargrupper. Samhandlingsreforma gjev oss stadig nye utfordringar når det gjeld pasientbehandling og oppfølging. Pasientane kjem tidlegare heim frå sjukehuset, og me må utføre fleire kompliserte pleieoppgåver. I tillegg viser utviklinga i brukarsamansetjinga at fleire treng eit større tenesteomfang. For å møte desse utfordringane er det viktig å ha rett kompetanse på rett plass til rett tid, og ha ein kontinuitet i tenesta.

Me vil i løpet av 2020 m.a. jobbe vidare med eit prosjekt i velferdsteknologi saman med dei andre kommunane i Vest-Telemark. Planen er at me saman med dei andre kommunane skal avgjere kva for velferdsteknologi som skal takast i bruk. Det vil og saman med fleire av kommunane i Vest-Telemark i 2020 bli jobba i prosjekt med innføring av mobil omsorg og DigiHelse. I dette arbeidet får me veldig god hjelp og støtte frå prosjektleiar i velferdsteknologi, Anne Guro Hommo og digitaliseringskoordinator Kyrre Hegg, begge er tilsett i Vest-Telemarkrådet.

Me kjem til m.a. å vurdere å starte opp med Multidose i samband med medikamenthandtering, dette for å få endå færre avvik i dette arbeidet.

Mobil omsorg skal medverke til å sikre god kvalitet på journalføringa, tilgang til oppdaterte journaldata og gjera arbeidet meir effektivt i heimetenesta, eining for funksjonshemma og psykisk helse. Me vil og vurdere bruk av Mobil omsorg opp mot andre tenesteområde.

Mobil omsorg inneber tilgang til journalsystemet på ei berbar plattform. Med Mobil omsorg kan medarbeidarane t.d. bruke eit kommunalt nettbrett til å hente pasient-/brukaropplysningar og dokumentere informasjon i kommunen sitt journalsystem. Dette kan verte gjort samstundes som tilsett er i kontakt med pasienten/brukar

Systemet som me brukar i dag, er eit tungvint, der dokumentasjonen vert gjort på stasjonære PCar etter at besøket hjå pasienten/brukar er avslutta. Måten me jobbar med dokumentasjon på, tek ikkje i vare ikkje pasient-/brukartryggleiken i god nok grad.

Prosjektet skal jobbe for at den mobile plattforma fungerer best mogeleg, slik at tilsette opplever Mobil omsorg som eit effektivt og funksjonelt verkty.

Målet med prosjektet er å ha tilgang til rett opplysningar om den einkilde pasient/brukar i den situasjonen tilsette er i, kunne dokumentere og kvalitetssikre opplysningar saman med pasient/brukar, og spare tid ved å redusere tida som vert bruka på administrasjon.

DigiHelse tyder at innbyggjarane skal kunne kommunisere med den kommunale helse- og omsorgstenesta. Meldingane kjem direkte inn i den elektroniske pasientjournalen (EPJ). Hovedmålet er å styrke samarbeidet mellom tenestemottakarar, pårørande og tilsette i heimetenesta i samband med dagleg utføring av tenester i heimen.

Habiliterings- rehabiliteringsplan

Me har jobba med Habiliterings- rehabiliteringsplan, og vil setje denne i verk tidleg i 2020. Me har oppretta eit meistringsteam som vil vera operative frå same tid. I meistringsteamet er 2 sjukepleiarar(KOS og heimetenesta), ruskonsulent og fysioterapeut. Fysioterapeuten er leiar for teamet.

Plan for tildeling av omsorgs- og kommunale bustader

Me jobbar med Plan for tildeling av omsorgs- og kommunale bustader, som vert gjort ferdig i løpet av ettervinteren 2020.

6.1 Handlingsplan for einingane

6.1.1 Hovudmål og tiltak for administrasjon H/O:

- Betre samhandling og nye samarbeidsformer for å sikre rett tiltak/teneste til rett tid
- Betre dokumentasjon og rapportering

Tiltak	Resultatindikator
Oppfølging av planstrategi: Helse- og omsorgsplan	Plan ferdig i løpet av året

- Sikre likebehandling, rettstryggleik og profesjonell sakshandsaming for den einskilde søkjar av helse- og omsorgstenester
- Ha fokus på brukarmedverknad
- Medverke til betre ressursutnytting i sektoren
- Sikre eit godt tverrfagleg samarbeid for personar med trong for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstenester

Tiltak	Resultatindikator
Halde fram med arbeidet med å byggje opp eit kvalitetssystem	God kvalitetssikring av sakshandsaminga
Arbeide for auka kompetanse innan sakshandsaming i tenestekontoret og koordinerande eining	Betre sakshandsaming og vedtak for den einskilde søkjar. Betre tverrfagleg samarbeid kring personar med langvarige og koordinerte helse- og omsorgstenester
Undervise einingane i helse- og omsorg i IPLOS-rapportering og KPR	Betre sakshandsaming og betre rapportering til sentrale styringsmakter
Halde fram med arbeidet med kriterier for tildeling av tenester	Likebehandling av søkjarane av tenester
Halde fram med arbeidet med kompetanseheving og rettleiing av koordinatorane	God koordinering av tenestene til den einskilde brukar
Starte arbeidet med Compilo og etablere rutinar for arbeid med avvikshandtering for å medverke til auka kvalitet i tenestene	<ul style="list-style-type: none">• Trygge og gode tenester• Kultur for deling av avvik• Bruke avvik i forbetningsarbeid

6.1.2 Hovudmål og tiltak for helsetenestene:

Helsetenestene som blir gjevne skal vera av god kvalitet. God kvalitet inneber at tenestene:

- Er verknadsfulle
- Er trygge og sikre
- Involverer brukarane og gjev dei medverknad
- Er samordna og prega av kontinuitet
- Utnyttar ressursane på ein god måte
- Er tilgjengelege og rettferdig fordelt

Tiltak	Resultatindikator
Utarbeide ei rutinehandbok for helsesenteret. I denne definerast mellom anna rutinar og skildringar av det tverrfaglege samarbeidet internt og eksternt, stillingsomtalar, oversikt verv, aktuelle lovverk, internkontroll m.m.	<ul style="list-style-type: none">• Gode og samordna tenester• Auka kvalitet i tenestene• Tydlegare roller i samarbeidet• Tryggare tilsette

Starte arbeidet med Compilo og etablere rutinar for arbeid med avvikshandtering for å medverke til auka kvalitet i tenestene.	<ul style="list-style-type: none"> • Trygge og gode tenester • Kultur for deling av avvik • Bruke avvik i forbetningsarbeid
Iverksette veiledning i gruppe kvar veke på psykisk helse	<ul style="list-style-type: none"> • Tryggare tilsette • Auka grad av team oppleving mellom tilsette i psykisk helse • Auka kvalitet i tenestane • Felles forståing av verdiar og visjonar i arbeidet.
Etablere eit tettare samarbeid med tenestekontoret.	<ul style="list-style-type: none"> • God ressursutnytting og rettferdig fordeling av tenestane
Starte med e-meldingar og e-reseptar på helsestasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Betre tverrfagleg samarbeid • Auka ressursutnytting

6.1.3 Hovudmål og tiltak KOS

- Bebuarane skal få tenester som tek omsyn til den einkilde sin rett til sjølvbestemming, eigenverd og livsførsel, og sikre at medisinske behov vert ivaretekne
- Bebuarane skal få eit mest mogeleg normalt liv, med normal døgnrytme og høve til å koma ut, og naudsynt hjelp til hygiene
- Bebuarane skal få eit variert og tilstrekkeleg kosthald og tilpassa hjelp ved måltidet

Tiltak	Resultatindikator
Korttids/rehabiliteringsavdeling – opptrening etter t.d. lårhalsbrot	Pasienten kan koma heim tidligare med rett opptrening
Arbeide for meir systematisk kompetanseheving av alle tilsette, jfr samhandlingsreforma som krev stadig meir kompetanse i kommunane	Høgare fagleg kvalitet på tenesta ut til brukar
Starte arbeidet med Compilo og etablere rutinar for arbeid med avvikshandtering for å medverke til auka kvalitet i tenestene	<ul style="list-style-type: none"> • Trygge og gode tenester • Kultur for deling av avvik • Bruke avvik i forbetningsarbeid

6.1.4 Hovudmål og tiltak heimetenestene:

- Innbyggjarane skal få bu heime så lengje dei sjølve ynskjer det, og få eit fagleg individuelt tilpassa tenestetilbod
- Innbyggjarane skal få rett hjelp til rett tid og ei føreseieleg teneste med høg kvalitet og kontinuitet

Tiltak	Resultatindikator
Fortsetje med systematisk kompetanseheving av alle tilsette. Meir praktisk øving	Høgare fagleg kvalitet på tenesta ut til brukar
Implementere «Livets siste dagar» - plan for lindring i livets slutfase Opplæring av legar og helsepersonell	Betre kvalitet på omsorg til døyande brukarar Betre ivaretaking av pårørande
Systematisk ernæringskartlegging av alle brukarar	Førebyggje under- og feilernæring

<i>Samarbeide/deltaka i NOKLUS-prosjekt (norsk kvalitetsforbedring av laboratorieundersøkelser)</i>	<i>Kvalitetssikring av laboratoriearbeid i heimetenesten</i>
<i>Ta del i «Akuttkjedeprojektet» i Telemark. Ei samanhengande kjede igjennom heile det akutte forløpet</i>	<i>Kvalitetsikring og betre behandling ut til brukar ved akutt sjukdom</i>
<i>Justere tilbodet ved dagsenter for heimebuande demente etter ny og lågare budsjettramme</i>	<i>Brukarane får ut frå ny og lågare budsjettramme eit tilpassa dagaktivitetstilbod. Avlasting for pårørande</i>
<i>Justere tilbodet om praktisk hjelp/heimehjelp etter ny og lågare budsjettramme</i>	<i>Det vert eit dårlegare tilbod med ein redusert standard til brukarane</i>
<i>Starte arbeidet med Compilo og etablere rutinar for arbeid med avvikshandtering for å medverke til auka kvalitet i tenestene</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Trygge og gode tenester • Kultur for deling av avvik • Bruke avvik i forbetningsarbeid

6.1.5 Hovudmål og tiltak eining for funksjonshemma:

- Gjeva brukarane eit heilskapeleg og individuelt tilrettelagd tenestetilbod
- Yte tenester med høg etisk og fagleg kompetanse

Tiltak	Resultatindikator
<i>Gjeva bustad med oppfylging til utviklingshemma som har trong for det</i>	<i>Brukarane får eit tilpassa butilbod. Avlastningsbustad til dei som treng det</i>
<i>Planlegging av nye bustader</i>	<i>Bygging av nye bustader i 2021</i>
<i>Tilrettelagt tilbod på dagtid med arbeid/dagsenter</i>	<i>Brukarane får eit tilpassa tilbod på dagtid</i>
<i>Arbeide for meir systematisk kompetanseheving av alle tilsette. M.a. bruke: Mitt livs ABC – perm 2</i>	<i>Høgare fagleg kvalitet på tenesta ut til brukar</i>
<i>Starte arbeidet med Compilo og etablere rutinar for arbeid med avvikshandtering for å medverke til auka kvalitet i tenestene</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Trygge og gode tenester • Kultur for deling av avvik • Bruke avvik i forbetningsarbeid

6.1.6 Hovudmål og tiltak kjøken:

- Tilby variert mat av høg kvalitet tilpassa brukarane.
- Vera tilgjengeleg for brukarane, tilby ynskjekost/spesialkost.

Tiltak	Resultatindikator
<i>Gjennomgang av tidsbruk på ulike arbeidsoppgåver på eininga</i>	<i>Meir effektiv drift. God utnytting av personalet</i>
<i>Jobbe vidare utvikling av 4 måltid pr. dag</i>	<i>Gjeva brukarane næringsrik, variert heimelaga mat. God matoppleving</i>
<i>Energisparing enøk, medviten bruk av elektrisk utstyr</i>	<i>Nedgang i energi/ straumforbruk</i>
<i>Eininga tilbyr praksisplass til skuleelevar og andre som treng det</i>	<i>Eininga tek i mot personar som treng praksisplass</i>
<i>Dokumentere innhald av allergener i all type mat</i>	<i>Betre mattryggleik for personar med matallergi/intoleranse</i>
<i>Starte arbeidet med Compilo og etablere rutinar for arbeid med avvikshandtering for å medverke til auka kvalitet i tenestene.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Trygge og gode tenester • Kultur for deling av avvik • Bruke avvik i forbetningsarbeid

6.2 Budsjett-tiltak – ikkje lagt inn i rådmannen sitt framlegg

3205 – Ergoterapeut i 50% stilling

I samband med samhandlingsreforma der pasientane vert skrivne tidlegare ut frå sjukehus, og at kommunane har fått stadig fleire oppgåve på m.a. rehabilitering og habilitering av pasientar, er det stor trong for ei 50% stilling som ergoterapeut. Me manglar i dag både kompetanse og ressursar på rehabiliteringsområdet. Det er lovpålagd frå 2020 å ha ergoterapeut i kommunane.

3401 – Fagutvikling- og systemutvikling, 60% administrasjonstid for fagutviklingssjukepleiar

I samband med samhandlingsreforma og ØH-døgnplass får me stadig fleire og meir kompliserte arbeidsoppgåver på KOS. Me ser at kravet til systemarbeid, struktur og kompetanse aukar. For å skape rom for dette arbeidet, og styrke sjukepleiedekning på dagtid.

3401 – Styrka grunnbemanning, til saman 135% stilling

I samband med samhandlingsreforma og ØH-døgnplass får me stadig fleire og meir kompliserte arbeidsoppgåver på KOS. Dette krev god kompetanse heile døgnet. Det er stor trong for auka sjukepleiebemanning på kveldane i veka og kveldane i helgene.

3503 – Dagstilling for assisterande einingsleiar

Grunna for stort arbeidspress over mange år for einingsleiar, så er det trong å flytte assisterande einingsleiar over på dagtid for å kunne fordele arbeidsoppgåver. Det er og stor trong for å jobbe meir med kompetanseheving, fagleg utvikling, system og struktur. Assisterande einingsleiar jobbar i 60% stilling med brukarane, og me treng difor ei styrking på 60% stilling for å få dette til.

3503 – Auka bemanning helg, til saman 48,18% stilling.

Bebuarar som tidlegare har vore heime hjå pårørende i helgene, er i aukande grad i bustadane sine. Eldre bebuarar og eldre pårørende fører til at bebuarane ikkje er heime i like mykje som tidlegare. Dette er ei gradvis og heilt naturleg utvikling. Dette fører til ein aukande trong for bemanning i helger og i ferie. Me treng 2x13,39% stilling + 21,4% stilling.

3503 – Ressurs til fagarbeid, til saman 60% stilling

Vernepleiarane treng 10% av stillinga si til administrasjonstid for å jobbe med fagplanar til bebuarane. Me ser at det vert større krav om dokumentasjon, og me ser stadig større trong for struktur i arbeidet.

Kommentar til tiltak i heimetenesta

Midtsundtoppen dagsenter(dagtilbod til heimebuande personar med demens) er bygd opp sidan 2013 med øyremerka midlar frå staten og overføring av ressursar frå heimetenesta, tilsvarande mellom 50% - 100% stilling. Når statsbudsjettet vart lagt fram blei det klart at staten har sett av om lag kr. 249.000 i ramma til dette føremålet. Dette er langt i frå det som er kostnaden for å drive dagsenteret.

Frå 2020 blir det lovpålagd med eit dagtilbod for menneske med demens, og difor ser me det som sær viktig å oppretthalde eit tilbod om dette. For å få dette til innanfor ei trong økonomisk ramme, er difor fylgjande lagt inn i rådmannen sitt framlegg til budsjett:

3402 – Reduksjon vikarbudsjet med kr. 70.000, heimehjelp

3402 – Reduksjon med 166% stilling, heimehjelp

3403 – Reduksjon med 20% stilling, heimesjukepleia

3404 – Reduksjon med 66,6% stilling, Midtsundtoppen dagsenter

3404 – Reduksjon vikarbudsjet kr. 30.000, Midtsundtoppen dagsenter

Dette tyder redusert kapasitet på Midtsundtoppen dagsenter, og eit redusert tilbod om praktisk hjelp i heimen, heimehjelp, med dårlegare standard.

Dette kan t.d. tyde at brukarane får heimehjelp 2 timar tredje kvar veke mot 2 timar heimehjelp kvar fjortande dag no.

Dette tyder og at me reduserer den samla kapasiteten til heimetenesta, der dei tilsette vert nytta fleksibelt i tenesta. Me ser at me blir meir sårbare gjennom dette tiltaket, og at det kan bli endå meir krevjande å halde budsjetttramma framover.

7. Samfunnsutvikling og teknisk drift

Eininga skal tene alle grupper i samfunnet, og oppgåvene vi utfører er viktige for lokalsamfunnet. Det femnar arbeid med å oppretthalde trygge og framkomelege vegar, sikre god vassforsyning, ha eit funksjonelt avløps- og renovasjonssystem, sikre gode og funksjonelle bygningar og skape trivelege og attraktive uteområde. Vidare har eininga ansvar for landbruksforvaltinga, næringsutvikling og kulturarbeidet i kommunen.

Det å legge forholda til rette for personar som ynskjer å flytte til Kviteseid, vite kva som er avgjerande for tilflytting, ha lokalkunnskap om arbeid og bustad for dei som ynskjer å flytte hit og stimulere til bustadbygging, er sentrale oppgåver for administrasjonen i Kviteseid kommune. Det er sjølv sagt ein føresetnad å ha eit robust næringsliv, varierte kulturtilbod, valfridom innan bustadmarknaden og god profilering av kommunen for å gjera kommunen attraktiv og for å rekruttere fleire innbyggjarar. Det arbeidet som blir gjort på dette området er difor eit viktig bidrag til å oppretthalde ein livskraftig kommune.

Innan teknisk drift så har kommunen mykje å hente på digitalisering og elektronisk overvaking. Ved å samle all informasjon frå vassmålarar, straummålarar, pumpestasjonar osv. og overvake dette via pc eller mobil vil ein spare arbeidstimar. I dag må ein fysisk ut for å sjekke, ved å digitalisere denne arbeidsoppgåva kan ein frigje arbeidskraft til meir naudsynt vedlikehald. I tillegg vil ein oppdage feil, til dømes vasslekkasjar tidlegare, som vil gje betre innbyggjarservice og lågare kostnader når ein kan tidleg inn å reparere. Det blir stadig strengare krav til dokumentasjon på kvalitet og rapportering på drikkevattn/avløp, dette kan då automatiserast. Til slutt vil det òg gje ein liten klimaeffekt sidan ein ikkje treng å bruke bil for å ha tilsyn.

Idrettshallen er tilrettelagt for jordvarme. Dette prosjektet vart lagt på is pga. utfordringar med grunnvassbrønn. Dette tiltaket bør vurderast på nytt med tanke på potensiale for reduksjon av utgiftene til oppvarming.

Innbyggjarane i Kviteseid blir meir vant med finne hjelp via nettet. Gjennom nettløysinga «min kommune» kan innbyggjarane sjølv finne alt om sin eigedom og fylgje med på når kommunale tenester (eks. feiing, slam, kommunale avgifter) skal utførast eller har blitt gjort.

Innan landbruk og spesielt skogbruk vil oftare oppdatering av flyfoto hjelpe til med rapportering og overvaking. I dag skjer oppdateringa ca. kvart sjuande. år, det bør kome ned på kvart andre eller tredje.

Kommunen bør bli med på prosjektet #tidtilmeir. Positiv marknadsføring av kommunen på nett - uavhengig om det er ledige stillingar, hus, tomter osv. vil trekke til seg nye innbyggjarar.

Innan interkommunalt samarbeid bør det utarbeidast felles digital kartdatabase for Vest-Telemark kor ein kan presentere bustad- og næringstomter m/ areal, pris, kontaktinfo etc. Ein felles masterplan for reiseliv for Vest-Telemark med spissa felles satsingsområde vil vera ein styrke i marknadsføringsarbeidet.

7.1 Samfunnsutvikling

Nærings- og lokalsamfunnsutvikling

Arbeidet med å gjera Kviteseid til ein meir attraktiv stad med aktiv næringsutvikling og stabilt folketal, er og blir ei stor utfordring for kommunen som heilskap og for eining for samfunnsutvikling og teknisk drift spesielt. Ein stor og viktig del av arbeidet er å leggje til rette for næringsetablering og utvikling av eksisterande verksemder i kommunen. Nye bustadfelt i Vrådal, Morgedal og Kviteseid og nytt næringsareal i Brunkeberg skal prioriterast i 2020.

Reiselivsnæringa som er viktig for Kviteseid, har framleis store utfordringar når det gjeld økonomi og marknad. Konkurransen er stor, og det er ei utfordring å nå ut i marknaden med dei lokale tilboda. Kommunane i Vest-Telemark har eit felles prosjekt om reiselivsutvikling. Det er gjennomført eit forprosjekt og ein har som mål å arbeide vidare med ein masterplan for reiselivet i Vest-Telemark.

Både innanfor næringsutvikling generelt og innanfor reiseliv spesielt går det føre seg eit tett samarbeid. Internt i kommunen med eit marknadsråd med representantar frå reiselivsnæringa i Morgedal, Vrådal og Kviteseidbyen. I tillegg er det jamlege møte mellom kommunane i regionen.

Handlingsplan 2020:

Mål: *Ein livskraftig kommune som legg til rette for busetjing og næringsutvikling.*

Tiltak	Resultatindikator
<i>Følgje opp vedteken strategisk næringsplan for Kviteseid. Samfunnsplan/arealplan</i>	<i>Rullere strategisk næringsplan Starte på å gjennomføre tiltaka i planane.</i>
<i>Halde fram samarbeidet med Telemarkskanalen som Regionalpark</i>	<i>Større trafikk på og ved kanalen i Kviteseid</i>
<i>Følgje opp arbeidet med det interkommunale turvegprosjektet Vandre Telemark</i>	<i>Vidareutvikle Dalaåi Turveg Sentrumsti i Morgedal. Marknadsføre turvegane..</i>
<i>Plan for Husstøyl</i>	<i>Ferdig plan</i>
<i>Uteområdet Kviteseid skule</i>	<i>Ferdig området</i>
<i>Bustadområda Midsundåsen og Stålandsåsen</i>	<i>Lage reguleringsplan og starte opparbeiding av felta</i>
<i>Næringsareal Brunkeberg</i>	<i>Reguleringsplan og opparbeide området</i>
<i>Marknadsføre ledige tomter i kommunen</i>	<i>Sosiale media og heimeside</i>

Tiltak i det bunde næringsfondet og i det frie næringsfondet:

Som det går fram av oversikten over næringsfondet (sjå eigen tabell i taldelen), har det etter kvart vore nokon tiltak som ligg inne med faste løyvingar; slik det har vore tidlegare. I tillegg til ein del søknadar gjennom året blir dette ei omfattande tilskotspakke fordelt på ny- etablerarar og stimulering av eksisterande verksemder.

Vi har to næringsfond; fritt næringsfond, bunde næringsfond.

Tiltak innanfor det fylkeskommunale næringsfondet:

Det fylkeskommunale næringsfondet er usikkert pga. mindre løyvingar frå staten. Dei siste åra er andelen redusert frå ca. kr. 700 000 til kr. 180 000.

7.2 Kultur og frivilligsentral

Kulturområdet vårt femnar om arbeid med utvikling og støtte til frivillige lag og organisasjonar i kommunen. Forvaltingsoppgåver knytt til spelemidlar og kulturmidlar er viktige element i dette arbeidet. Det er ei utfordring å ha nok ressursar administrativt til å gjere eit etterspurt arbeid innan kulturfeltet. På kulturområdet har strategien vore å gje moderate økonomiske tilskot som støtte til lag og organisasjonar.

Kviteseid kommune hadde fram til august 2019 tilsett frivilligkoordinator i 50% stilling. I 2020 er det tenkt å opprette ein frivilligsentral, med base saman med Kvito. Det er tenkt at det skal nyttast ressursar som i dag er øyremerkt dagsenter for psykiatri inn i dette arbeidet.

I samarbeid med «Råd for frivillig arbeid i Kviteseid kommune», kommunen og Kvito må ein søkje å etablere eit godt samlingspunkt som famnar alle grupper av innbyggjarar.

Handlingsplan 2020:

Mål: Kviteseid kommune skal gjennom aktiv støtte til lag og organisasjonar medverke til eit godt og variert kulturtilbod i kommunen.

Tiltak	Resultatindikator
Samarbeide med eksterne aktørar om arrangement innan kultur så langt ressursane strekk til.	Aktivitet og attraktivitet
Stimulere lag og foreiningar til å søkje om eksterne midlar.	Tilgang og kurs til "Tilskuddsportalen"
Handsame søknader om tilskot til lokale kulturtiltak og fleire prosjekt. Mangfaldig kulturliv.	Handsame innkomne søknader
Saman med lag og organisasjonar gje dei eldre i kommunen gode kulturelle tilbod.	Søkje om tilskot via Den kulturelle spaserstokken
Prioritere tiltak for barn og unge	Aktivt bruke kulturmidlane til barn og unge
Kviteseid skule si nye scene, møteplass og kjøkken bør kunne brukast som samlingsstad og til arrangement	Legge til rette for bruk
Arrangementskalender »Kva skjer» på heimesida	Synleggjere arrangementa

7.3 Teknisk drift

Teknisk drift leverer sentrale tenester og syter for god infrastruktur både til innbyggjarar, fritidsinnbyggjarar og til egne driftseiningar.

Kommunale bygg og kommunale vegar har gjennom fleire år hatt knappe ressursar, slik at ein framleis slit med eit **store** og **aukande etterslep** når det gjeld **vedlikehald**. Konsekvensane er at det blir dyrare når ein må gjere noko. Vedlikehaldsbudsjettet krev strenge prioriteringar når det gjeld bruk av midlar, og det er difor vanskeleg å tilfredstille brukarane sine forventningar i alle samanhengar. Teknisk drift har utfordringar med at det til trass for budsjettkutt og færre tilsette, er like mange anlegg, bygg og vegar som krev vedlikehald. Det er ikkje gjort tilsvarende reduksjon i dei tenestene me skal yte til brukarar og innbyggjarar for å kompensere kutt i økonomi og tilsette.

Klimaendringane gje store utfordringar på vegar og anlegg. Det er difor ei viktig og prioritert oppgåve å gjere jamlege og førebyggjande tiltak, og kommunen må ha vegar som toler nedbørsintensiteten og nedbørsmengda framover.

Vidare oppgradering av standarden på kommunale vegar er eit mål framover.

Klimaendingane fører òg med seg ekstra utfordringar for kloakksystemet ved at overvatn renn inn i kummar, sprekte rør og tilkopla dreneringar frå bl.a. takvatn.

Kommunen sin kontakt med Vest-Telemark brannvesen skjer gjennom teknisk drift, og ansvaret for beredskapsstyrken ligg framleis lokalt.

VT Brannvesen prøver å få til gode og realistiske øvingar for røykdykkarane i Vest-Telemark i tillegg til at røykdykkarane må til Grenland på øving om lag annakvart år.

I det interkommunale samarbeidet om brannvesenet i Vest-Telemark blir pengane fordelt til vertskommunen. Det vert lagt til grunn at vertskommunane syter for at midlane kjem alle kommunane i samarbeidet til gode.

Brannstasjonen treng ein oppgradering i forhold til ventilasjon, svarte og reine soner, garderobeforhold og vaskemaskin. Det skal lagast ein plan for dette i 2020.

Digitalisering av vatn- og avløpsanlegg er viktig for å ha ein enklare og betre oversikt. Den skal vera ferdig i 2020.

Arbeidet med saneringsplanen i Vrådal held fram. Pumpestasjon ved Joker skal byttast ut. Vatnforsyninga mellom Haukom skule og Kvitsund gymnas skal rehabiliterast.

For heile kommunen er det viktig å finne lekkasjar på vatnsystema og inntrenging av overvatn til kloakksystemet. Overvåking av vatnforbruket er viktig for å finne lekkasjar.

Handlingsplan 2020

Mål: *Legge til rette for ein god infrastruktur for innbyggjarar, næringsliv og kommunen si eiga verksemd.*

Tiltak	Resultatindikator
<i>Gjennomføre prosjekt i investeringsbudsjettet for 2020</i>	<i>Prosjekt ferdige</i>
<i>Gjennomføre prioriterte tiltak etter vedlikehaldsplan for kommunale bygg</i>	<i>Utnytte vedlikehaldsbudsjettet</i>
<i>Utbetring av brannstasjon</i>	<i>Plan ferdig</i>
<i>Bli dyktigare på å dokumentere og vere bevisste kring avvik i kvalitetssystemet og HMS-systemet</i>	<i>Fylgje opp og lukke avvika. Innføre Compilo</i>
<i>Vidareføre opplæringsprogram for det frivillige brannvesenet i regi av Vest-Telemark brannvesen.</i>	<i>Heva kompetanse for brannmannskapa</i>
<i>Følgje opp føresegnene for vatn og avløp</i>	<i>Nye abonnentar</i>
<i>Trafikksikker kommune</i>	<i>Innføre hjartesoner rundt barnehage og skule, merking av parkeringsplassar, sykkelkur og skilting. Holdningskapande arbeid.</i>
<i>Kommunale vegar</i>	<i>Prioritere bruer (Kasinbru og Håtveitvegen)</i>

7.4 Interkommunalt landbrukskontor

Status og utfordringar

Det grovfôrbaserte husdyrhaldet er viktig for kulturlandskapet, men har fleire utfordringar:

For sauehaldet er det mellom anna rovdyrproblematikken, lågt forbruk og dårlege produsentprisar for sauekjøt. Samtidig blir det rådd til at vi skal bruke mindre raudt kjøt av omsyn til klimaet. Det er overproduksjon av mjølk og derfor skal produksjonen reduserast.

Utfordringa for landbrukskontoret er å ha ressursar til utviklingsarbeid i tillegg til å utføre kontrollar, planar og sakshandsaming. Landbrukskontoret får nye oppgåver med bakgrunn i regionreforma. Dette er oppgåver det ikkje fylgjer ekstra midlar med.

Signala frå Landbruks- og matdepartementet om at kommunane i sterkare grad må følgje forskrifta om eit berekraftig skogbruk, står framleis ved lag. Det gjeld særleg oppfølging av foryngingsplikta etter hogst. Landbrukskontoret held fram å vere aktiv deltakar i EU sitt vassdirektiv gjennom arbeid i vassområda våre.

Delmål for planperioden:

Gjeldande landbruksplan har desse hovudmåla:

- Landbruket i kommunen skal medverke til utvikling og verdiskaping samtidig som ein tek vare på miljøet, matjorda og kulturlandskapet.
- Det skal fokuserast på landbruket som ein totalleverandør av naturbaserte varer og tenester.
- Landbruket skal vere medspelar i ei aktiv bygdeutvikling som sikrar busetjing, næringsutvikling og gode levekår.
- Kommunen skal ha ein landbruksadministrasjon med høg kompetanse, som kan vere ein aktiv støttespelar for enkeltbønder og næringsorganisasjonane.

Tiltak	Resultatindikator
Oppdatere og rette feil fortløpande i AR5 , landbruksregisteret og matrikkelen. Oppdatere areal- og eigedomsregisteret i jaktsamanheng i samarbeid med plankontoret, Fylkesmannen og Institutt for skog og landskap	Oppdatert kartverk som grunnlag for sakshandsaming og tildeling av tilskot
Følgje opp foryngingsplikta i skogbruket med heimel i berekraftforskrifta, og følgje opp aktiv ungsogpleie som godt skogskjøtseltiltak.	Omfanget av utført skogkultur
Aktiv bruk av rentemidlar og nærings- og miljøtilskot. Hovudsak å finne eigna fagperson til faghjelp i samarbeid med AT skog	Auka skogkulturaktivitet
Delta i EU sitt vassdirektivprosjekt saman med fylkeskommunen, nabokommunar og andre samarbeidspartnarar i vassområda våre	Oppfølginga av den vedtekne tiltaksplanen
Følgje opp buplikt på landbrukseigedomar og saker som gjeld nedsett konsesjonsgrense – sikre gode rutinar for å oppdatere registeret	Regelmessig (årleg) kontroll
Følgje opp vedteken landbruksplan	Gjennomført tiltaksdel og oppdatere planen

8. Interkommunale einingar og NAV

8.1 NAV

NAV Vest-Telemark med Tokke kommune som vertskommune vert etablert frå 010120. Vest-Telemark kommunane har inngått § 20 samarbeid og skal ha felles NAV kontor for alle 6 kommunane lokalisert på Dalen. NAV tenestene vert og tilgjengeleg i dei andre kommunane.

Det nye NAV Vest-Telemark skal ha lokale i Sentrumsbygg og det er nå gjort ein stor ombygging for å tilrettelegge for det.

Målbildet til NAV Vestfold og Telemark er :

1. Vi møter mennesker med respekt og tillit.
2. Vi er en inkluderende og attraktiv arbeidsplass.
3. Vi gjør hverandre til modige, selvstendige og kunnskapsrike medarbeidere.
4. Vi er en synlig samarbeidspartner og setter aktuelle behov på dagsorden..

Det er dette målbildet vi bygger det nye NAV kontoret etter.

Det er tilsaman 29 medarbeiderar som vert tilsett i NAV Vest-Telemark frå 01.01.2020. Av disse vert 11 tilsett i Tokke kommune . Resten er tilsett i staten.

Det er gjort vedtak i alle kommunane i Vest-Telemark der dei delegerer følgjande mynde til rådmannen og vidare til rådmannen i vertskommunen:

Hovudmålsetting NAV Vest –Telemark i 2020 vert å utvikle det nye NAV kontoret til beste for våre brukarar og tilsette i heile området.

8.2 Interkommunalt plankontor

Status og utfordringer:

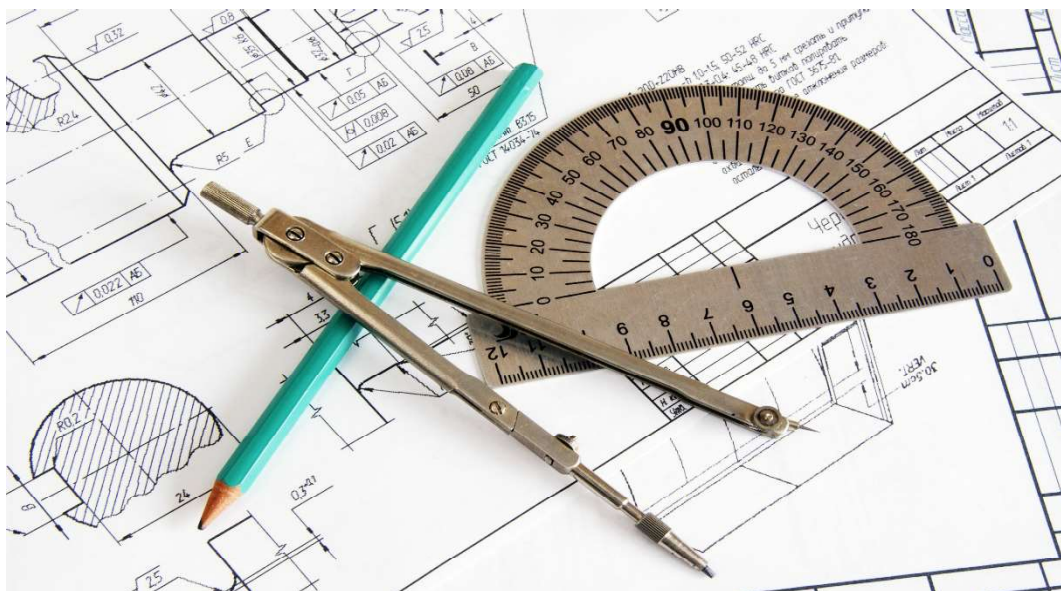
Interkommunalt plankontor utfører lovheimla forvaltingsoppgåver innom arealplanlegging, kartfesting, oppmåling og byggesaksbehandling i kommunane Kviteseid og Nissedal.

Hovudutfordringane også i 2019 vil vere å sikre søkarane føreseielege vilkår ved å halde dei lovpålagte fristane i saksbehandling innom desse forvaltingsoppgåvene, samstundes som kontoret skal vere ein medspelar i overordna planprosessar rundt arealforvaltning og generell samfunnsutvikling.

Overordna målsetjingar:

- Kommunen sine planverktøy skal til ei kvar tid vere oppdatert.
- Kommunen skal dekke etterspurnad av aktuell kartfesta informasjon.
- Alle plan- oppmålings- og byggesaker skal behandlast innanfor kva lova set som maksimal frist.
- Kommunen sitt hovudmål om folketalsvekst skal aktivt understøttast ved planlegging av gode bumiljø.
- Samfunnstryggleik og beredskap skal leggest til grunn i arealplanlegginga.
- Oppfølging og kontroll av gitte utsleppsløyve for avlaupsvatn.

Tiltak	Resultatindikator
<i>Utarbeide detaljreguleringsplan for Brunkeberg industriområde (33 dekar)</i>	<i>-Reguleringsplanen til eigengodkjenning i kommunestyret ila 1.halvår 2020</i>
<i>Sluttbehandle nye reguleringsplanar for Midtsundåsen og Stålandsåsen</i>	<i>Reguleringsplanane til eigengodkjenning i kommunestyret ila 1.halvår 2020.</i>
<i>Yte god service gjennom rask og god sakshandsaming</i>	<i>Ingen brot på lovfaste fristar</i>
<i>Oppdatere kommunens heimeside innom byggesak</i>	<i>Oppdatering når ny heimeside er klar</i>
<i>Gjennomføre tilsyn i byggesaker</i>	<i>Minst tre tilsyn gjennomført</i>
<i>Kontroll av utsleppsløyve</i>	<i>Minst eitt objekt kontrollert</i>

Ny reguleringsplanar for bustadfelt og industriområde vert viktig i 2020.

8.3 Barnevern

Barnevernet skal vera ein garanti for at utsette barn og unge får omsorg, tryggleik og gode utviklingsmoglegheiter.

Status og utfordringar.

I barnevernlova § 1-4 blir det presisert at tenester og tiltak skal vera forsvarleg. Kva som er forsvarleg vil blir utleda av kva som er best praksis. Det blir stilt store krav til brukarmedverknad, kompetanse og dokumentasjon om at tenesta driv forsvarleg.

Det er eit auka fokus i barnevernet og samfunnet på saker der det er mistanke om at barn er utsett for vald og/eller overgrep. Avvergeplikta er vesentleg i denne samanheng. Barnevernet må ha kunnskap og metodikk til å møte kvar enkelt sak på ein fagleg god måte. Politi, barnehus og barnevern må jobbe tett saman og ha gode samarbeidsrutinar. Dette er eit kontinuerleg arbeid. Barnevernet har tatt i bruk modellen "Den tredela samtala" som eit verktøy vi nyttar i enkelte av desse sakene.

Det er eit mål at foreldre skal gje barna sine trygg og god omsorg. Nokon foreldre treng omfattande oppfølging og hjelp for at omsorga skal bli god nok. Det er eit mål å koma tidleg inn med hjelpetiltak før situasjonar blir for krevjande. Både helsesyster, jordmor og tilsette i barnehage er viktige for å fange opp utfordringar og gje foreldre oppfølging tidleg og om mogleg kunne bidra slik at foreldre ikkje treng hjelp frå barnevernet.

Barn som kommunen overtek omsorga for og plasserer i fosterheim har som oftast levd med store belastningar i livet, noko som gjev mange utfordringar. Oppfølginga barna, fosterheimane og foreldra får er vesentleg for å sikre god utvikling for det enkelte barn. Barnevernet søker først i slekt og nettverk etter fosterheim når eit barn må flytte. Der vi ikkje finn plasseringsalternativ i slekt eller nettverk må vi søke Bufetat om fosterheim. Barn kan bli lenge i ein uforsvarleg situasjon fordi Bufetat ikkje klarer å skaffe eigna fosterheimar. Når barnet er plassert må vi sikre at barnet, fosterforeldre og biologiske foreldre får den oppfølginga dei har behov for og som lova krev. Vi må sikre at plasseringa fører til ein stabil og trygg omsorgssituasjon til beste for det enkelte barnet. Barnevernet må sørge for at kvar enkelt plassering ikkje bli oppretthalde lenger en det er behov for og at det blir langt til rette for gode samvær mellom barn og foreldre.

Auke i ressurskrevjande oppgåver medfører at vi må jobbe meir målretta for å fylle krava i barnevernlova. Vi ser og at det er viktig å ha fokus på kjerneoppgåvene i barnevernlova, slik at dei barna og familiare som har mest bruk for hjelp får den hjelpa dei har behov for.

Det er stort fokus på brukarmedverknad i barnevernet. Barna og ungdommane sine meiningar og ønskjer skal komme tydeleg til uttrykk i beslutningar. Det er eit mål at barnevernet har kompetanse og metodar som fører til at barn og ungdom er tydeleg tilstade i eiga sak. Barnevernsamarbeidet i Vest-Telemark har etablert samarbeid med forandringsfabrikken og vi er no "Mitt liv" kommunar. Det vil si at me samarbeider direkte med barn og ungdom om korleis vi på best muleg måte kan samarbeide med dei. Foreldre sin medverknad er og i fokus. Skal vi klare å gi familiar god hjelp må vi samarbeide godt med foreldra og få til prosessar der foreldra har reel medverknad.

Det er stort fokus på dokumentasjon i barnevernet. Vi ser at det er behov for å arbeide enda meir systematisk med dette. Vi vil gå gjennom rutinar og systematikk for å sikre at alt som skal være dokumentert blir handtert på rett måte. Det er laga ein utviklingsplan for tenesta der dokumentasjon saman med brukarmedverknad er dei største fokusområda.

Handlingsplan:

Tiltak	Resultatmål
<i>Barnevernsamarbeidet skal oppfylle lova sitt krav om å gje ei forsvarleg teneste til barn og unge og familiare deira.</i>	<i>95% av undersøkingane innan 3 mnd 90% av barn med tiltak skal ha utarbeida plan 90% skal fylle krav til evaluering 100 % av barn under omsorg skal ha omsorgsplan 100% av alle fosterbarn skal ha minimum 2 eller 4 oppfølgingsbesøk 100% av alle fosterbarn skal ha minimum 2 eller 4</i>

	<i>tilsynsbesøk.</i>
<i>Ha fokus på dokumentasjon i alle ledd i barnevernsakene.</i>	<i>Vi går systematisk igjennom rutinar og systematikk i høve dokumentasjon. Lagar nye sjekklister og rutinar der det er behov. Vi lager arbeidsverkstad der heile kontoret arbeider med temaet. Alle tilsette i barnevernet deltek på kurs om dokumentasjon hjå fylkesmannen. Fagdagar i høve Familia nyttast til kompetanseheving i høve dokumentasjon.</i>
<i>Ha fokus på brukarmedverknad og barnas stemme i kvar enkelt sak.</i>	<i>Vi held fram med opplæring av tilsette i barnesamtalen DCM. Vi arbeider og med å auke kompetansen til alle tilsette i høva samtaler med barn og ungdom. Vi er no "Mitt liv" kommunar og samarbeider direkte med forandringsfabrikken om brukarmedverknad.</i>

Milepælar for å oppfylle lova sitt krav til tverrfagleg samarbeid blir lagt inn i årshjulet for barnevernet. Barnevernsamarbeidet i Vest-Telemark skal delta i tverrfagleg arbeid i alle kommunane.

Tiltak i familien Kviteseid kommune

Kviteseid er ein kommune der relativt «mange» familiar har behov for omfattande tiltak i familien for at barna skal få god nok omsorg. Vi har saker der barn har opplevd vald, overgrep eller foreldre som rusar seg. Vi har óg barn, ungdom og foreldre som har omfattande utfordringar i høve psykisk helse. Vi arbeider systematisk med mål om å skape endring for barna gjennom systematisk tett samarbeid med den enkelte familie og det enkelte barn.

Tiltak utanfor familien Kviteseid kommune

Dei siste åra har kommunen fått fleire fosterheimsplasseringar. Kommunen sin eigendel ved plassering i fosterheim er i utgangspunktet kr 34 040 pr. mnd. Utgifter utover dette søker vi refundert frå Bufetat. Bufetat har stramma inn i høve refusjon, noko som har ført til at kommunen må dekke meir av utgiftene til kvar enkelt plassering.

Det kan og vere situasjonar i høve barn eller ungdom som i ein akutt situasjon må bu utanfor familien. Dersom vi ikkje greier å løyse dette lokalt med slekt og nettverk må vi nokon gonger nytte beredskapsheim eller akutt institusjon for ungdom. Ved flytting av ungdom til akutt institusjon kostar det kr 72 290 pr. mnd.

9. Kyrkja

Budsjettet for kyrkja i 2020 er i tråd med det Fellestrådet ber om. Fellestrådet ber om ei auke på nivå med den generelle auken.

Kyrkja har lagt fram eit omfattande investeringsprogram. Ønskja frå kyrkja ligg inne i investeringsbudsjettet.

For administrasjonen er det vanskeleg å ta stilling til prioritering av desse tiltaka både seg i mellom og i høve til andre kommunale tiltak.

10. Kommunale avgifter og brukarbetaling

10.1 Gebyr på VAR-området

Kviteseid kommune bereknar kommunale gebyr i tråd med Retningslinjer for berekning av sjølvkost for kommunale betalings- tenester (H-3/14, KMD, februar 2014).

Sjølvkost inneber at kommunens kostnader med å tilverke tenestene skal dekkjast av gebyra som brukarane av tenestene betalar. Kommunen har ikkje anledning til å tene pengar på tenestene.

Ei anna sentral avgrensing i kommunens sitt handlingsrom er at overskot frå det enkelte år skal tilbakeførast til abonnentane eller brukarane i form av lågare gebyr innan dei neste fem åra.

Dette inneber at dersom kommunen har avsett overskot som er eldre enn fire år, må overskotet brukast til å redusere gebyra i det kommande budsjettåret. Eksempelvis må eit overskot som stammar fra 2015 i sin heilhet vere disponert innan 2020.

Utfordringar med sjølvkostbudsjettet

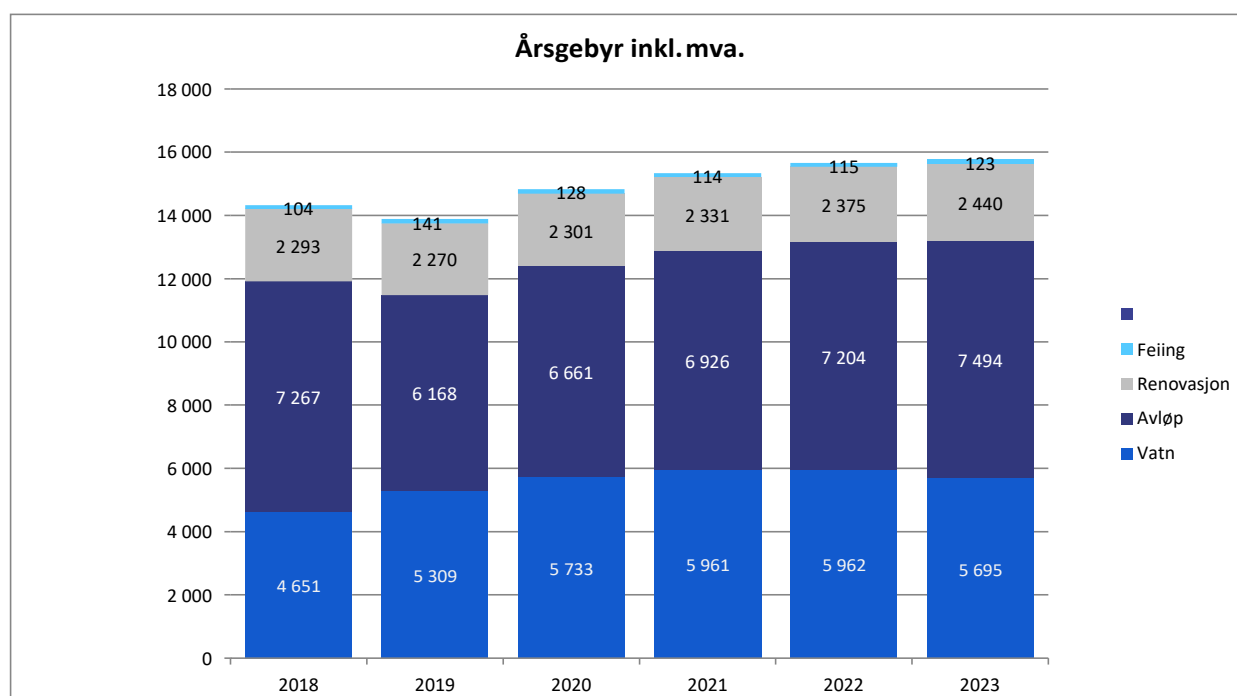
Det er ei rekke faktorar som Kviteseid kommune ikkje rår over i høve til kva sjølvkostresultatet for det enkelte år vil verte. Dei viktigaste faktorane er budsjettårets si forventa kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), gjennomføringseve på planlagde prosjekt (kapasitetsavgrensingar internt og eksternt), og dessutan (uventa) inntekter frå nye abonnemantar eller brukarar. I sum fører dette til at det er utfordrande å treffe med budsjettet.

Generelle føresetnadar

Kalkylerenta er for 2020 anslege å bli 2,19 %. Budsjettet er utarbeida den 11. september 2019. Tala for 2018 er etterkalkyle, tala for 2019 er prognostiserte verdiar og ikkje tal frå budsjettet. Tala for 2020 til 2023 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligare grunnlagstal og berekningsmetodar visar det til kommunens sjølvkostmodell Momentum Sjølvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vatn, avløp, renovasjon og feiing

Frå 2019 til 2020 foreslås ei samla gebyrauking på omlag 7 %, for å dekkje kommunen sine kostnader på områda. Avløp aukar mest med 8 %. Medan Feiing reduseras mest med 10 %. I perioden 2018 til 2023 aukar samla gebyr med kr 1 437, frå kr 14 314 i 2018 til kr 15 751 i 2023. Dette tilsvarar ein gjennomsnittleg årleg gebyrauke på 2 %. Gebyreksempla for vatn og avlaup er basert på eit årleg vassforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsane er inkl. mva.

Endring i årsgebyr fra året før	2020	2021	2022	2023
Vatn	8,0 %	4,0 %	0,0 %	-4,5 %
Avløp	8,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Renovasjon	1,4 %	1,3 %	1,9 %	2,7 %
Feiing	-9,7 %	-10,8 %	1,1 %	6,5 %
Samla endring	6,7 %	3,4 %	2,1 %	0,6 %

Kviteseid kommune nyttar sjølvkostmodellen Momentum Sjølvkost Kommune til før- og etterkalkulasjon av kommunale gebyr.

Forlaget til gebyrsatsar for 2020 er utarbeidet av Kviteseid kommune i samarbeid med EnviDan AS som har meir enn 15 års erfaring med sjølvkostproblematikk og -rådgjeving og brei erfaring rundt alle problemstillingar knytta til sjølvkost

10.2 Andre avgifter og brukarbetalingar

Husleiger

Ein foreslår å auke med om lag 1,6 % (konsumprisstigning) med unntak av dei nyaste omsorgsbustadar

Pleie- og omsorg

Den lovbestemte maksimalsatsen for dei som har inntekt mellom 0-2G som mottek heimetenester er satt til kr 210,- i 2020. Eigenbetaling for heimetenester(inkl. heimevaktmeister, personleg brukarstyrt assistent) kr 279,-/time. For dei med inntekt mellom 2-3G auka satsen for heimhjelp med kr 109 til kr 1673. Prisar for tryggleiksalarm aukar med kr 5,- til kr 270 per mnd. i 2020.

Prisane på mat tilkjøyrd frå kjøkkenet og mat servert på kantina inkl. dessert har ingen auke i 2020.

Skule og barnehage

Det er lagt opp til små endringar i brukarbetalingane i 2020. Barnehagen sin maks. sats er auka til kr 3 135,- frå 1.1 pr mnd (nasjonale føringar) (jmf prislister). SFO satsar aukar da etter same forhold som barnehagen sine satsar. Matpengane i barnehage og SFO er uendra.

Kulturskulen

Aukar frå kr 1 361,- til kr 1 400,- i 2020

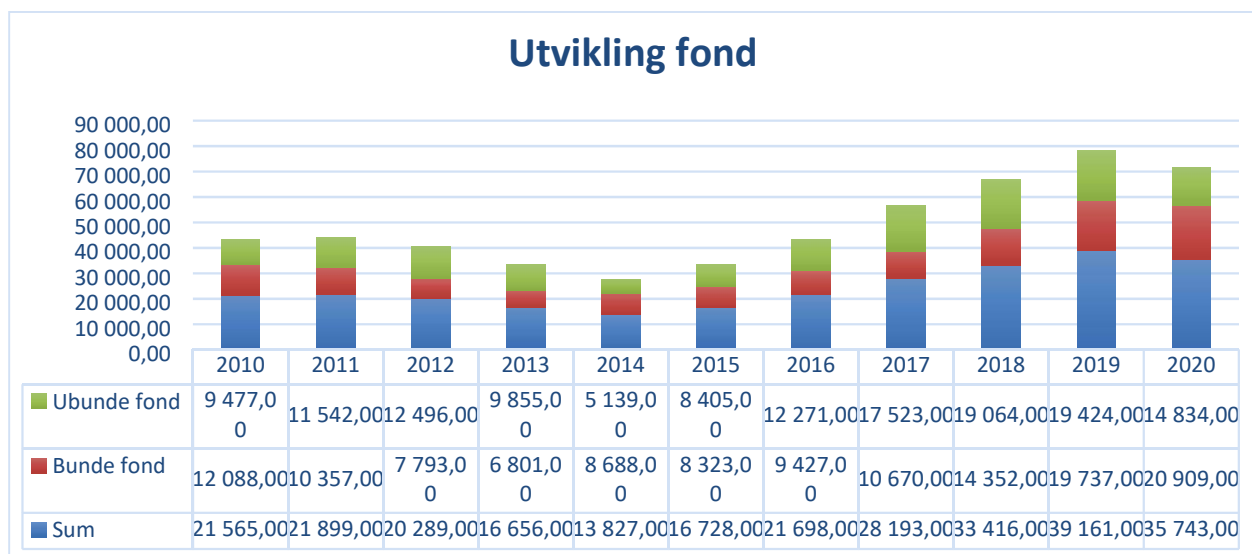
Skjenkeavgifter

Ambulerande skjenkeløyve og kunnskapsprøve aukar frå kr 400,- til kr 500,- ingen endring for etablerarprøve

Plankontoret.

Sjå eigen sak på dette.

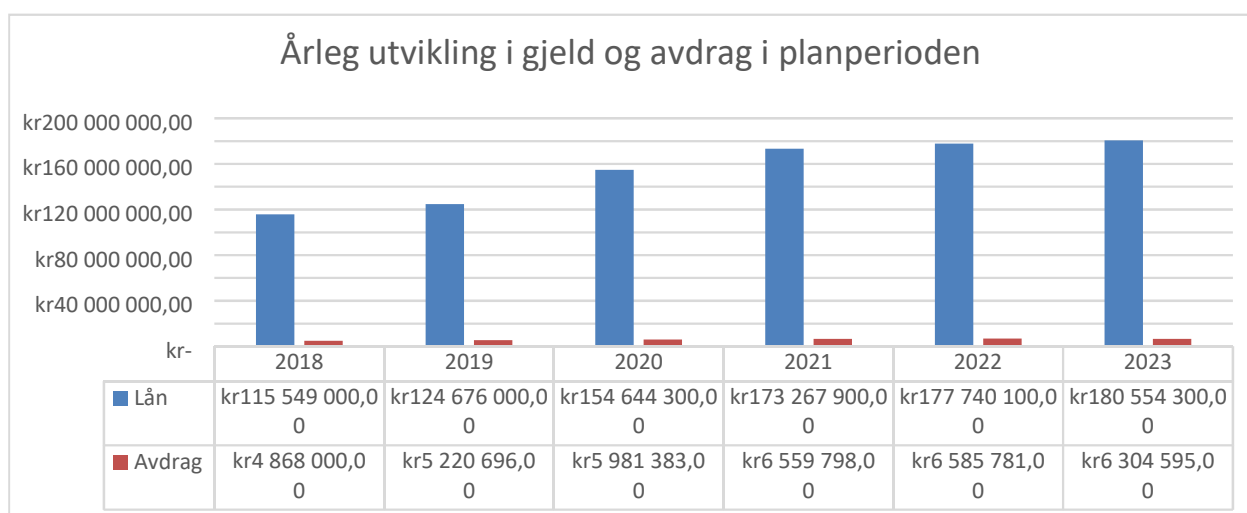
11. Fond og gjeld

I 2020 er det i rådmann sitt budsjettframlegg forslått bruk kr 4,153 mill. Og i 2021 kr 0,5 mill. av disposisjonsfondet. I økonomiplanperioden vil fondet sannsynligvis reduserast ytterligere (sjå kap. 3). Næringsfond for bruk av konsesjonskraftinntekter (ein del av ubundne fond) har pga. stigande kraftprisar auka inntekter for sal av konsesjonskraft, difor er det meir pengar til direkte næringsstøtte.

Budsjettet legg opp til at lånegjelda aukar frå 124,7 mill. i 2019 til 180,5 mill. kr. i løpet økonomiplanperioden. Det ligg likevel usikkerheit omkring nivået utover i perioden p.g.a. at delar av planlagde investeringar bare baserer seg på prisoverslag.

Lånegjeld og avdrag (eks. pensjonsforpliktingar og form.lån)

Tabellen viser utviklinga i lånegjeld pr. 1.1. i året. Oversikten viser auken i gjelda i takt med planlagde investeringar.

Stillingsoversikt årsverk - Rådmannen sitt framlegg til budsjett												
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 - Arena	Tiltak 2020	Stillingar 31.12			
Politisk verksemd	1,6	1,5	1,5	1,4	1,40	1,40	1,40	0,00	1,40			
Rådmann	2,8	2,4	3,2	4,0	4,00	4,00	3,40	-0,40	3,00			
Fellestenestene (3 stillingar ut frå 2019/2020)	6,95	6,95	6,6	6,6	7,00	7,00	4,00	-1,00	3,00			
Barnevern	14,1	14,1	14,5	14,1	14,10	14,10	14,92	-0,82	14,10			
Adm Helse og omsorg	1,5	1,5	1,5	1,0	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00			
Tenestekontor				2,1	2,40	2,70	2,60	0,00	2,60			
Kviteseid omsorgssenter	31,55	32,65	32,2	32,4	32,40	32,21	32,40	0,00	32,40			
Heimetenestene	24,34	23,91	22,4	24,0	23,63	23,12	25,92	-2,06	23,86			
Kjøken	3,74	3,74	3,7	3,7	3,74	3,74	3,74	0,00	3,74			
Funksjonshemma	19,72	19,32	21,5	21,8	21,78	22,80	24,57	0,00	24,57			
Helsesenter	15,95	15,08	15,1	16,4	18,55	18,55	13,55	1,50	15,05			
Anna undervisning	6,31	6,31	5,9	5,7	5,21	5,96	5,91	0,00	5,91			
Kviteseid skule	31,78	31,56	30,9	29,8	31,73	30,56	33,13	0,00	33,13			
Straumsnes oppvekstsenter, Vrådal	11,37	11,37	9,1	7,6	6,79	6,57	6,64	-0,40	6,24			
Brunkeberg oppvekstsenter	13,55	13,55	12,8	12,2	11,76	13,64	14,30	0,00	14,30			
Kviteseid barnehage	11,7	11,6	11,4	11,4	11,64	12,80	11,62	0,00	11,62			
NAV	2,5	2,5	2,0	1,4	1,40	1,40	0,00	0,00	-			
Samfunnsutvikling og teknisk drift	27,85	27,85	25,7	24,8	24,18	23,19	23,17	-0,60	22,57			
Lærling	1	1	1,0	2,0	3,00	3,00	3,00	0,00	3,00			
Totalt	228,31	226,89	221,06	222,17	225,71	227,74	225,27	-3,78	221,49			

12. Stillingar